

Opas jakautumisesta sukupolvenvaihdosta suunnittelevalle yrittäjälle

Tarja Pihkamäki

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutusohjelma

2014

Tekijä	
Tarja Pihkamäki	
Koulutusohjelma	
Liiketalous	
Opinnäytetyön otsikko	Sivu- ja liitesivumäärä
Opas jakautumisesta sukupolvenvaihdosta suunnittelevalle yrittäjälle	45 + 10
Opinnäytetyön otsikko englanniksi	
Guide from division to entrepreneur who designs the change of generation	
<p>Työn tavoitteena oli laatia yksinkertainen opas jakautumisesta sukupolvenvaihdosta suunnittelevalle yrittäjälle. Työn toisena tavoitteena oli kerätä tietoa jakautumisesta ja sen verovaikutuksista sukupolvenvaihdostilanteessa.</p> <p>Teoreettisessa osiossa käydään läpi sukupolvenvaihdokseen liittyviä verohelpotuksia ja jakautumista osakeyhtiö-, vero- ja kirjanpitolaeissa sekä kaupparekisterimenettely jakautumisesta. Yritysjärjestelynä selvitetään jakautumisen vaikutuksista yritykselle ja osakkaille. Arvonmäärittästä on käsitelty vain sen verran, että nähdään, millä tasolla kauppahinta tulee olla sukupolvenvaihdostilanteessa.</p> <p>Opinnäytetyön yhtenä tuloksena on opas jakautumisesta sukupolvenvaihdosta suunnittelevalle yrittäjälle. Opinnäytetyö toimii myös oppaana jakautumisesta muille alalla työskenteleville. Tieto jakautumisesta, yritysjärjestelyistä, sukupolvenvaihdoksista ja kaupparekisteri-ilmoituksista on hajallaan ja perustuu eri lakeihin. Näiden tietojen yhdistäminen yhdeksi oppaaksi on tämän opinnäytetyön tärkein tulos.</p>	
Asiasanat	
Jakautuminen, sukupolvenvaihdos, jakautumissuunnitelma, yritysjärjestely	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön taustaa.....	1
1.2	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja rajaukset	4
1.3	Aikaisempia tutkimuksia sukupolvenvaihdoksesta ja jakautumisesta	4
2	Osakeyhtiön jakautuminen	5
2.1	Kokonaisjakautuminen	7
2.2	Osittaisjakautuminen	8
2.3	Jakautumissuunnitelma	9
2.4	Kuulutus velkojille	11
2.5	Jakautumissuunnitelman hyväksyminen	12
2.6	Jakautumisen täytäntöönpano	13
2.7	Kaupparekisterin käsittelymaksut jakautumisessa	14
3	Jakautuminen ja sukupolvenvaihdos verotuksessa	16
3.1	Verotuskohtelun varmistaminen ennakkoon	20
3.2	Veronkiertosäännöksen soveltaminen	21
3.3	Verotus sukupolvenvaihdoksessa	21
3.4	Osakkeiden myynti	23
3.5	Lahjanluonteisen luovutuksen luovutusvoitto	24
3.6	Jatkajan verot.....	24
3.7	Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajan verotus	26
3.8	Osingonjako jakautumisen jälkeen	26
4	Jakautuminen kirjanpidossa	27
4.1	Tappiot.....	28
4.2	Laskennallisten verojen ongelma käypien arvojen käyttämisessä	28
4.3	Jakautuminen liitetiedoissa ja toimintakertomuksessa	29
5	Yrityksen arvonmääritys.....	30
5.1	Substanssiarvo	31
5.2	Tuottoarvo	32
5.3	Yrityksen käypä arvo substanssi- ja tuottoarvon perusteella.....	35
6	Opas jakautumisesta sukupolvenvaihdosta suunnittelevalle yrittäjälle	37
6.1	Esimerkkitasen jakautuminen kokonaisjakautumisessa	38
6.2	Kokonaisjakautumisen vaiheet.....	41

6.3 Kaupparekisterimaksut.....	42
6.4 Jakautumissuunnitelman rekisteröinti ja kuulutushakemus.....	42
6.5 Jakautumisen täytäntöönpano	43
6.6 Lopputilitys	43
7 Pohdinta	44
7.1 Oman oppimisen arviointi.....	45
Lähteet.....	47
Liite 1. Jakautumissuunnitelma kokonaisjakautumisesta	51
Liite 2. Yhtiökokouspöytäkirja	55

1 Johdanto

1.1 Opinnäytetyön taustaa

Olen työssäni tilintarkastustoimistossa tehnyt kymmeniä jakautumisia sukupolvenvaihdoksia varten tai muuten yritysjärjestelyjen takia. Jakautuminen sopii hyvin tiettyntyyppisille yrityksille helpottamaan sukupolvenvaihdosprosessia. Koska jakautuminen tuntuu olevan monelle yrittäjälle kuitenkin vieras asia, päätin laatia oppaan, jossa kerrotaan jakautumisesta prosessina ja miksi se on niin sopiva keino jakaa yrityksen omaisuutta sukupolvenvaihdoksessa. Jakautuminen yritysjärjestelynä on melko vähän käytetty järjestely sukupolvenvaihdoksissa, vaikka se helpottaisi jatkajan löytämistä yritykselle ja alentaisi liiketoiminnan kauppahintaa.

Lähitulevaisuudessa suuri määrä yrittäjistä on luopumassa yrityksistään eläkkeelle jäämisen takia. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan tarve omistajanvaihdoksille on vuosittain noin 10.000 kauppaa ja näistä toteutuu vain noin 2.000 kappaletta. Osa näistä 8.000 yrityksestä, joissa ei toteudu omistuksen vaihtoa, vain lopettaa yritystoimintansa, mutta elinkelpoisiaakin yrityksiä tässä joukossa on paljon. Yleisenä ongelmana on, että yrityksestä luopuvia tuntuu olevan enemmän kuin jatkajia. Miten näille elinkelpoisille yrityksille löytyisi jatkajia perheen piiristä tai yrityksen sisältä, on tuhansille yrittäjälle suuri kysymys. Ja miten näille tuhansille yrityksille saadaan jatkajia, on suuri kysymys myös kansantaloudellisesti. (Omistajan vaihdos 2014 -konferenssi, TEM)

Perheyritysten liiton ja Elinkeinoelämän keskusliiton 13.12.2012 julkaisemasta barometristä selviää, että yli kolmannes yrityksistä aikoo toteuttaa sukupolvenvaihdoksen seuraavan viiden vuoden aikana. Asia on ajankohtainen noin 17 000 yritykselle, mikä tarkoittaa 3 400 sukupolvenvaihdosta vuosittain. Barometri osoittaa, että sukupolvenvaihdossuunnitelmat ovat entisestään lisääntyneet viimeisen vuoden aikana. (Perheyritysten liitto 2012, 3.)

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisemassa Yrityskatsauksessa 2013, Näkökulmia elinkeinopolitiikkaan, yrityksiin ja yrittäjiin, keskeisenä ajatuksena on löytää Suomelle uusia talouskasvun eväitä. Raportissa kerrotaan, että pienten ja keskisuurten yritysten osuus yrityksistä oli vuonna 2011 99,8 % ja näistä alle kymmenen henkilöä työllistävien ns.

mikroyritysten osuus oli 93,2 %. Noin puolet yrittäjistä ovat 50 – 74 vuotiaita. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013.) Ikääntyneiden 55–74-vuotiaiden yrittäjien määrä on voimakkaassa kasvussa. Taustalla vaikuttaa väestön vanheneminen ja ikääntyneiden lisääntynyt työssäkäynti. Samalla yrittäjien osuus ikääntyneestä väestöstä on kasvanut ja erityisesti eläkkeellä olevien sivutoiminen yrittäjäisyys on yleistymässä. (Järnefelt 2011.)

Teknologian ja globaalisuuden muutoksessa Suomeen on noussut uusia ns. startup – yrityksiä, joista muutama on oikein menestynytkin. Aalto yliopiston järjestämässä paneelikeskustelutilaisuudessa Suomi Nousuun 2014 kukaan keskustelijoista ei osannut sanoa sukupolvenvaihdoksesta mitään, vaikka sen todettiin olevan ajankohtaista. Nuoria rohkaistiin perustamaan startup –yrityksiä ja etsimään ala, missä he ovat maailman parhaita. Millä saadaan nuoret innostumaan perinteisistä yrityksistä ja kehittämään innovatiivisia ajatuksia niissä?

Yritysjärjestelyillä voidaan muokata luopujan yritys houkuttelevammaksi ostajalle tai seuraavalle sukupolvelle. Jakautuminen on yksi tärkeimmistä yritysjärjestelyjen keinoista eriyttää osakeyhtiön liiketoimintoja. Jakautumisia tehdään melko vähän siihen nähden, mikä olisi tarve. Ilmeisesti koko prosessi on vain yritysjärjestelyjen ammattilaisten hallussa, koska veroneutraali jakautuminen on niin säädeltyä verolainsäädännössä. Juridisilla toimilla on aina verotuksellisia seuraamuksia, jotka pitää ottaa huomioon jo suunnitelmavaiheessa. Yrittäjä haluaa tietenkin luopua yrityksestään mahdollisimman vähällä veroilla ja turvata yritysvarallisuudella eläkepäivänsä.

Monet yrittäjät suunnittelevat luopumista pitkään, koska yrityksestä luopumiseen liittyy niin paljon tunteita. Asiantuntijoiden apua ei haluta, koska luopuja ei ehkä ole vielä valmis luopumaan tai pelkää, ettei seuraava sukupolvi pärjää itse. Yrityksen sukupolvenvaihdos on monitahoinen prosessi, joka yleensä alkaa kypsyä pikkuhiljaa jo vuosia ennen toteutusta. Suunnitteluun ja toteutukseen onkin syytä varata runsaasti aikaa. Yrityksen sukupolvenvaihdoksella tarkoitetaan tilannetta, jossa yritystoiminta siirtyy lapselle tai muulle henkilölle. Sukupolvenvaihdos on jokaisessa yhtiössä yksilöllinen tapahtuma, josta voi seurata veroseuraamuksia luopujalle, jatkajalle tai yhtiöön itseensä. Tuloveroissa (TVL) ja Perintö- ja lahjaverolaissa (PerVL) on sukupolvenvaihdoksia koskevat huojennukset. (Verohallinto 2011, 1.) Sukupolvenvaihdoksessa käytetään tavallisesti

matalampia kauppahintoja ja lahjoituksia. (Yrittäjät, Sukupolvenvaihdoksen verohuojennukset.)

Sukupolvenvaihdoksen kohteena oleva yritys on yleensä vanha ja siihen on saattanut kerääntyä aikojen kuluessa monipolista varallisuutta. Yrityskauppakielellä ilmaistuna yrityksen tase on raskas ja varallisuusrakenne ei välttämättä palvele jatkajan tarpeita. Jakautuminen yritysjärjestelynä on horisontaalinen diffuusio, jossa osakkeiden omistusaika ei katkea. (Immonen ym. 2013, 266)

Mitä pidemmän ajan kuluessa sukupolvenvaihdos vaihdos tehdään, sitä paremmin yrityksen jatkaja ja luopuja, asiakkaat, alihankkijat ja muut sidosryhmät voivat sopeutua sukupolvenvaihdokseen. Olennaista on se, että omistajanvaihdosta aloitettaessa on selvillä, mikä on järjestelyn lopullinen tavoite. (Yrittäjät.) Käytännön esimerkit ovat osoittaneet, että onnistuneen sukupolvenvaihdoksen suunnittelu olisi tarpeen aloittaa jopa 3 – 5 vuotta ennen ajankohtaa, jolloin varsinaiset ratkaisut tehdään. (Immonen ym. 2013,4) Verolainsäädännön nopea muuttuminen hankaloittaa pitkän ajan suunnittelua. Aikaa vievin vaihe sukupolvenvaihdoksessa voi olla sen selvittäminen, kuka tai ketkä ryhtyvät jatkajiksi ja millä omistusosuuksilla. Ennen omistajanvaihdosta voidaan veroseuraamuksia pienentää esimerkiksi yhtiömuodon muutoksilla, osingonjaolla, jakautumisella, suunnatulla osakeannilla sekä omia osakkeita hankkimalla.

Sukupolven- ja omistajanvaihdoksille on tällä hetkellä Suomessa suuri tilaus yritystoiminnasta eläkkeelle haluavien taholta. Liiketoimintayhtiön saaminen kiinnostavaksi vaihtoehdoksi seuraavalle sukupolvelle on suuri haaste yrittäjille. Jakautuminen yritysjärjestelynä helpottaisi monissa tapauksissa seuraajan löytämisessä. Käytännön tietoa jakautumisprosessista ei tunnu olevan tarpeeksi, koska kirjanpitäjätäkään eivät ole halukkaita hoitamaan asiakkaidensa yhtiöiden jakautumista. Tietoa, taitoa ja erilaisia tilaisuuksia tarvitaan paljon, jotta kaikki kannattavaa yritystoimintaa harjoittavat löytävät jatkajan yritykselleen. Koska oma osaamisalueeni on jakautumisen käytännön paperityön hoitaminen, päätin laatia oppaan jakautumisesta sukupolvenvaihdosta suunnittelevalle yrittäjälle. Koska kaikilla yritysjärjestelyillä ja omistajanvaihdoksilla on aina verotuksellisia vaikutuksia, on oppaan teoriaosassa käsitelty myös jakautumisen ja sukupolvenvaihdoksen verolainsäädäntöä.

1.2 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja rajaukset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on laatia opas jakautumisesta sukupolvenvaihdosta suunnittelevalle osakeyhtiön omistajalle. Teoriaosassa käydään läpi jakautumismuodot ja vaiheet sekä jakautumisen ja sukupolvenvaihdoksen verovaikutukset luopujalle, jatkajalle ja yritykselle sekä laatia jakautumissuunnitelma. Työn viitekehyksenä on jakautuminen osakeyhtiölaissa, elinkeinotuloverolaissa, sekä sukupolvenvaihdokset elinkeino- ja tuloverolaissa.

1.3 Aikaisempia tutkimuksia sukupolvenvaihdoksesta ja jakautumisesta

Aikaisempia tutkimuksia ammattikorkeakouluista osakeyhtiön jakautumisesta löytyy vain muutama ja ne ovat kaikki case-tutkimuksia, jotka keskittyivät tiettyyn yritykseen. Pro gradu -tutkielmia aiheesta on alle kymmenen ja näistä suurin osa on oikeustieteilijöiltä, jotka ovat keskittyneet jakautumisen oikeuskäytäntöön ja ennakkoratkaisuihin. Liiketaloudellisia tutkimuksia, joissa jakautumista tutkitaan sukupolvenvaihtokeinona, en löytänyt. Sukupolvenvaihdoksia ja varsinkin maatilojen sukupolvenvaihdoksia on tutkittu paljon.

2 Osakeyhtiön jakautuminen

Jakautumisella tarkoitetaan menettelyä, jossa jakautuva yhtiö jakautuu siten, että sen varat ja velat osittain tai kokonaan siirtyvät selvittelymenettelyttä yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle ja jakautuvan yhtiön osakkaat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita, rahaa, muuta omaisuutta tai sitoumuksia (OYL 17:1 §). Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille annetaan jakautumisvastiketta, joka yleisimmin on vastaanottavien yhtiöiden uusia liikkeelle laskemia osakkeita. Osakeyhtiön puolesta vastike voi olla myös rahaa tai muuta omaisuutta, mutta käytännössä verotukselliset rajoitteet rajoittavat jakautumisvastikkeen yleensä pelkäksi osakevastikkeeksi. (Lakari & Engblom 2009, 109) Jos vastaanottavana yhtiönä on olemassa oleva yhtiö, muun vastikkeen käyttäminen synnyttää osakkaille oikeuden vaatia lunastusta, jos yhtiöjärjestyksessä on lunastuspykälä. (Karsio ym. s. 66)

Syitä jakautumiseen voivat olla esimerkiksi yrityskauppaan tai sukupolvenvaihdokseen valmistautuminen. Jakautuminen on luonnollinen keino erottaa yrityksen ydinliiketoimintaan kuulumaton omaisuus liiketoimintayhtiöstä. Verotuksellisista syistä monesti osakeyhtiöstä on jaettu vuosittain osinkoina vain sen verran, mitä on voinut jakaa verottomana ja loput voitot on jäänyt yhtiön omaan pääomaan. Jos yritykseen on kertynyt paljon varallisuutta kuten kiinteistöjä ja pörssiosakkeita, se on jatkajalle liian arvokas eikä jatkajaa löydy helposti. Yrityksellä voi olla omassa pääomassaan myös satoja tuhansia rahaa ja pankkisaatavia. Jatkajalle ei ole järkevää ostaa rahaa rahalla ja maksaa siitä pankille. Sijoitusliiketoiminta, kiinteistöt ja ylimääräiset varat voidaan jättää sukupolvenvaihdoksen ulkopuolelle luopujan sijoitusharrastukseksi ja eläkkeen jatkeeksi. (Ojala 2006.)

Jakautumisella yrittäjävanhemmat voivat pyrkiä järjestämään varojen siirtämistä muillekin perillisille kuin yritystoiminnan jatkajalle. Tällainen järjestely saatetaan tehdä esimerkiksi niin, että yritystoiminnan käytössä oleva kiinteistö erotetaan jakautumisessa omaan kiinteistöyhtiöön ja yritystoiminta siirretään toiseen yhtiöön. Kiinteistöyhtiö saa vuokratuloa yritystoimintaa harjoittavalta yhtiöltä. Yritystoimintaa harjoittava yhtiö voi-

daan luovuttaa yritystoimintaa jatkavalle lapselle ja kiinteistöyhtiö muille lapsille. Tällaisella järjestelyllä voidaan yritystoimintaa harjoittava yhtiö siirtää toiminnasta vastuun ottavalle vetäjälle, mutta myös muut lapset saavat varoja. (Ojala 2006.)

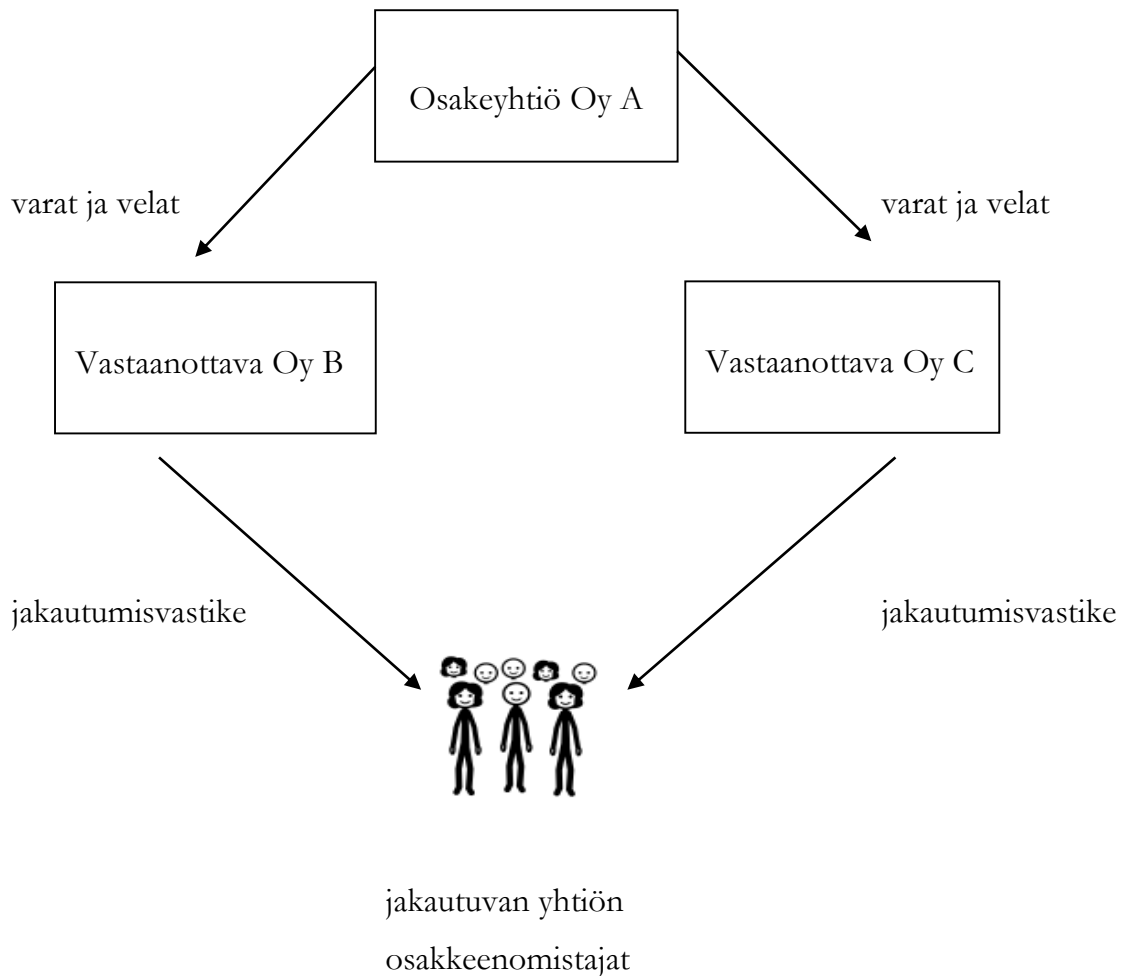
Yritystoimintaa harjoittavan yhtiön tasetta voidaan keventää siten, että jakautumisessa yhtiön kertyneitä voittovaroja ja yhtiön varallisuutta, esim. kiinteistöjä, arvopapereita ja muuta vastaavaa omaisuutta siirretään yhteen vastaanottavaan yhtiöön ja yhtiön liiketoiminta siirretään toiseen vastaanottavaan yhtiöön. Kun yritystoimintaa harjoittavan yhtiön tase on tällä tavalla kevennetty, se on usein yrityskaupassa houkuttelevampi ostokohde.

Myös sukupolvenvaihdos onnistuu pienemmillä rahoituskustannuksilla, kun jatkajan ei tarvitse ostaa yritystoimintaa harjoittavaa yhtiötä siihen ehkä vuosikymmenien kuluessa kertyneine voittovaroineen. Jakautumisessa yritystoimintaa harjoittavan yhtiön tase voidaan tyhjentää ylimääräisestä varallisuudesta, jolloin jatkajan ei tarvitse rahoittaa tämän varallisuuden hankkimista. Jättämällä omistukseensa jakautumisessa syntyneen yhtiön, jolle on siirretty varoja, luopuva sukupolvi voi pyrkiä varmistamaan oman toimeentulonsa sukupolvenvaihdoksen jälkeen. Luopujat voivat nostaa osinkoa omistukseensa jääneestä yhtiöstä ja sillä rahoittaa eläkevuosiaan. (Ojala 2006.)

Jakautumiseen liittyy monenlaisia muitakin kuin verojuridisia ongelmia. Jakautuvan yhtiön omaisuus on syytä käydä hyvin läpi. Jakautuvalla yhtiöllä saattaa olla taseessaan esimerkiksi osakkeita kiinteistöosakeyhtiöstä, jonka yhtiöjärjestys sisältää lunastuslausekkeen. Lunastuslausekkeen soveltamisen kannalta jakautuminen tulkittaneen luovutukseksi, jolloin muilla osakkeenomistajilla ja mahdollisesti kiinteistöosakeyhtiöllä on oikeus lunastaa jakautumisessa vastaanottavalle yhtiölle siirtyvät osakkeet. Jakautuminen saattaa myös mahdollistaa, että toinen osapuolista voi irtisanoa esimerkiksi vuokrasopimuksen. (Järvenoja 2007, 116.)

Jakautuminen yritysjärjestelynä on mahdollista vain osakeyhtiössä, asunto-osakeyhtiössä ja osuuskunnassa. Kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö ja toiminimi on muutettava ensin yhtiömuodonmuutoksella esimerkiksi osakeyhtiöksi, jotta jakautuminen yrityksessä voidaan toteuttaa.

2.1 Kokonaisjakautuminen

Kuvio 1. Kokonaisjakautuminen (Lakari ym. 2009, 170)

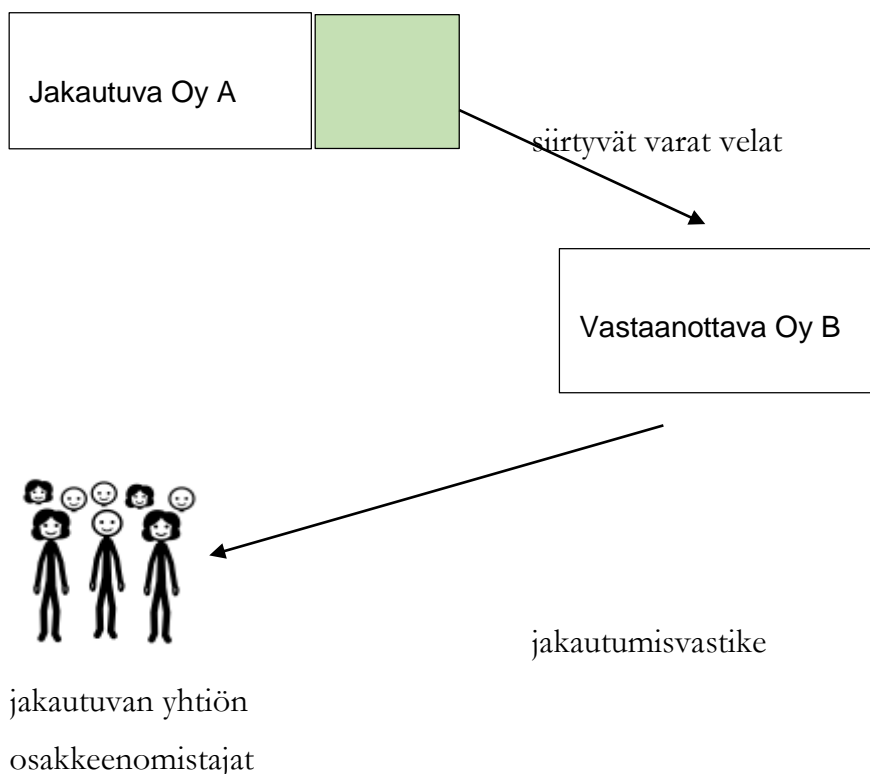
Kokonaisjakautumisessa jakautuvan yhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle ja jakautuva yhtiö purkautuu. (OYL 17:2,2 §, Kuvio 1.) Jakautumisessa, jossa jakautuvan yhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle, uudet oikeushenkilöt saavat kukin uuden yritys- ja yhteisötunnuksen. (Yritys- ja yhteisötietolaki) Vastaanottava yhtiö voi olla myös toimiva yhtiö. Uusien yhtiöiden perustamispäivä on jakautumisen täytäntöönpanopäivä. EVL 52c §:n säännökset edellyttävät, että osakkaat saavat kaikkien vastaanottavien yhtiöiden osakkeita samassa suhteessa kuin he omistavat jakautuvan yhtiön osakkeita.

Kokonaisjakautuminen voidaan toteuttaa myös TVL:n mukaan verotetuissa yhtiöissä. TVL 28 §:ssa säädetään, että yhteisöjen ja yhtymien jakautuessa noudatetaan soveltuvien osin, mitä EVL 52, 52c ja 52h §:issä säädetään. (Honkamäki & Pennanen 2010, 204)

Jakautumisessa saatujen vastaanottavien osakkeiden hankinta-ajaksi katsotaan jakautuneen yhtiön osakkeiden hankinta-aika (KVL 2004/49). Mikäli osakkeita on hankittu useana eri ajankohtana, tulisi vastaava hankinta-aika siirtyä samassa suhteessa uuden yhtiön antamille vastikeosakkeille. (Honkamäki & Pennanen 2010, 205).

EVL 52c §:n 4 momentin mukaan jakautumisessa vastaanottavien yhtiöiden osakkeiden hankintamenoksi katsotaan se osa jakautuvan yhtiön hankintamenosta, joka vastaa kullekin vastaanottavalle yhtiölle siirtyvästä osaa nettovarallisuudesta.

2.2 Osittaisjakautuminen

Kuvio 2. Osittaisjakautuminen (Lakari ym. 2009, 171)

Osittaisjakautumisessa osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle. (OYL 17:2,3 §, Kuvio 2.) Jos jakautuminen toteutetaan siten, että vain osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle oikeushenkilölle, jakautuvan oikeushenkilön yritys- ja yhteisötunnus säilyy entisellään ja perustettava yhtiö saa tai perustettavat yhtiöt saavat uuden yritys- ja yhteisötunnuksen. (Yritys- ja yhteisötietolaki)

Osittaisjakautumista koskee erityinen verotuksellinen vaatimus. Jakautumisen jälkeen tulee sekä jakautuneessa että vastaanottavassa yhtiössä olla elinkelpoinen liiketoimintakokonaisuus, muuten osittaisjakautumista ei katsota veroneutraaliksi. (Lakari & Engblom 2009, 170.)

2.3 Jakautumissuunnitelma

Jakautuminen käynnistyy, kun jakautuvan yhtiön hallitus allekirjoittaa laatimansa jakautumissuunnitelman. Jakautumissuunnitelma rekisteröidään Kaupparekisteriin kuukauden sisällä allekirjoituksesta. Kaupparekisteri-ilmoitukseen liitetään jäljennös jakautumissuunnitelmasta ja tilintarkastajan lausunto suunnitelmasta. Ennen jakautumissuunnitelman rekisteröintiä rekisteriviranomainen tutkii sen lainmukaisuuden. Mikäli rekisteröinti laiminlyödään tai rekisteriviranomainen ei hyväksy rekisteröintiä, jakautuminen raukeaa. (OYL 17:5 §, Karsio ym. 2012, 66.)

Jakautumissuunnitelmassa on oltava Osakeyhtiölain 17:3 §:n mukainen ja siinä on oltava muun muassa määräykset seuraavista ehdoista:

- *Ehdotus jakautumisvastikkeesta.* Jakautumisvastikemääräys sisältää ehdot osakkeenomistajille tulevien vastaanottavien yhtiöiden osakkeiden määräytymisperusteista eli montako osaketta nämä saavat kutakin jakautuvan yhtiön osaketta kohti. Jos kaikki jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkaat suostuvat tai jos jakautumisessa perustettavien yhtiöiden osakkeet jaetaan jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille heidän omistustensa mukaisessa suhteessa, ei jakautumissuunnitelman tarvitse sisältää vastikkeenjakautumisen tai sen antamisen perusteista.

- *Ehdotus vastaanottavien yhtiöiden osakepääomaksi tai osakepääoman korotukseksi.* Vastaanottavien yhtiöiden osakepääomien on täytettävä minimipääomavaatimukset, kun vastaanottavana yhtiönä on perustettavaa yhtiö. Yhtiöille siirtyvät varojen on katettava niille siirtyvät velat ja osakepääomat. Jos jakautuminen tapahtuu toimivaan yhtiöön, on suunnitelmassa kerrottava mahdollisen osakepääoman korotuksen määrä.
- *Osittaisjakautumisessa ehdotus osakepääoman alentamisesta varojen jakamiseksi vastaanottavalle yhtiölle.* Osakepääoman alentaminen ei ole välttämätöntä. Jos osittaisjakautumisessa osakepääomaa ei alenneta, siirtyvä nettovarallisuus vähennetään vapaasta omasta pääomasta. Osakepääoman on oltava aina vähintään 2.500,-.
- *Selvitys jakautumisen syistä.* Jakautumisen syyt on selitettävä perusteellisesti, jos jakautuminen tehdään tulevan sukupolvenvaihdoksen takia.
- *Ehdotus siirtyvien varojen ja velkojen jakamisesta vastaanottaville yhtiöille.* Suunnitelman liitteeksi laaditaan laskelma jakautuvan yhtiön varojen ja velkojen jakautumisesta tase-erittäin vastaanottaville yhtiöille. Vaikka laskelma tehdään jo suunnitelmassa, lopullinen varojen ja velkojen jako tehdään jakautumisen täytäntöönpanohetkellä. Laskelman merkitys suunnitelmassa on se, että jakautumisen toteuttamisvaiheessa ollaan sidottuja suunnitelmassa esitettyihin jakoperusteisiin. (Järvenoja 2007,115, Karsio ym. 2012, 67)

Jakautumissuunnitelma on hallituksen yhtiökokoukselle antama ehdotus jakautumisesta. Suunnitelmassa on tarkoitus antaa osakkeenomistajille riittävästi tietoa, jotta nämä voivat päättää jakautumisesta ja arvioida sen vaikutusta asemaansa. Lisäksi suunnitelman on tarkoitus antaa velkojille riittävästi tietoa näiden aseman arvioimiseksi. Samassa jakautumissuunnitelmassa voidaan määrätä jakautumisesta sekä perustettavaan että toimivaan yhtiöön. (Karsio ym. s. 67) Esimerkiksi yhtiöjärjestyksen muutoksesta rekisteriviranomainen ei peri lisämaksua, kun se sisältyy jakautumissuunnitelmaan. Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan jakautumissuunnitelmasta lausunto kullekin jakautumiseen osallistuvalla yhtiöllä.

Tilintarkastajan lausunnossa on:

1. Arvioitava, annetaanko jakautumissuunnitelmassa oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan jakautumisvastike määrätään
2. arvioitava, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot vastikkeen jakamisesta
3. lisäksi vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on arvioitava, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.

Osakkeenomistajat voivat yksimielisesti päättää, että tilintarkastajan lausunto pyydetään vain velkojensuojan näkökulmasta. Jos kaikki osakkeenomistajat suostuvat, riittää, että lausunto pyydetään vain siitä, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun (OYL 17:4 §).

2.4 Kuulutus velkojille

Jakautuvan yhtiön on haettava kaupparekisteristä julkista kuulutusta niille velkojille, joiden saatava on syntynyt ennen jakautumissuunnitelman rekisteröimistä. Julkisoikeudellisen saatavan velkojalla on oikeus vastustaa jakautumista, mikäli saatava on syntynyt ennen julkisen kuulutuksen määräpäivää. Julkisoikeudellisia saatavia ovat saatavat, jotka voidaan periä ilman tuomiota esimerkiksi lakisääteisten vakuutusten maksut, palkkaturvasaatavat ja verot. (Karsio ym. 2012, 72.)

Kuulutusta on haettava neljän kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröimistä. Mikäli kuulutusta ei haeta säädetyssä ajassa, jakautuminen raukeaa. (OYL 17:6 §) Kuulutusta voi samalla ilmoituksella, kun jakautumissuunnitelma ilmoitetaan rekisteröitäväksi.

Kaupparekisteri antaa jakautuvan yhtiön velkojille kuulutuksen, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa jakautumisen täytäntöönpanoa. Rekisteriviranomainen julkaisee kuulutuksen virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää. (Karsio ym. 2012, 72)

Yhtiön on itse ilmoitettava kuulutuksesta niille tunnetuille velkojille, joiden saatava on syntynyt ennen jakautumissuunnitelman rekisteröintiä. Kirjallinen ilmoitus on lähetettävä viimeistään kuukautta ennen kuulutuksen määräpäivää. (Karsio ym. 2012, 72)

Jos joku velkoja vastustaa jakautumista, jakautumissuunnitelma raukeaa kuukauden kuluessa määräpäivästä. Velkojan on ilmoitettava vastustamisestaan kirjallisesti kaupparekisterille viimeistään kaupparekisterin asettamana määräpäivänä. Jos yhtiö haluaa jatkaa jakautumismenettelyä, se voi käytännössä maksaa jakautumista vastustavan velan tai asettaa sen maksamiseen vakuudeksi turvaavan vakuuden. (OYL 17:15.2 §, Karsio ym. 2012, 73.) Yhtiön on itse tiedusteltava kaupparekisteristä, onko kukaan vastustanut jakautumista.

2.5 Jakautumissuunnitelman hyväksyminen

Jakautuvassa yhtiössä jakautumisesta päättää yleensä yhtiökokous. Silloin, kun jakautumiseen osallistuvat yhtiöt omistavat kaikki jakautuvan yhtiön osakkeet (tytäryhtiöjakautuminen), jakautumisesta voi päättää myös jakautuvan yhtiön hallitus. (OYL 17:9.1 §)

Kun jakautuminen tapahtuu toimivaan yhtiöön, jakautumisesta päättää vastaanottavan hallitus tai yhtiökokous. Jakautumisesta on päätettävä yhtiökokouksessa, mikäli vastaanottavan yhtiön hallituksella ei ole esimerkiksi valtuuksia vastikkeen suorittamiseen tai jakautumissuunnitelman muiden ehtojen täyttäminen ei kuulu hallituksen toimivaltaan. (Karsio ym. 2012, 73.)

Jakautumisesta päättävä yhtiökokous on pidettävä tai hallituksen päätös jakautumissuunnitelman hyväksymisestä on tehtävä neljän kuukauden kuluessa jakautumisen rekisteröimisestä, muuten jakautuminen raukeaa. Yhtiökokous on kuitenkin pidettävä viimeistään kuukautta ennen julkisen kuulutuksen määräpäivää, elleivät kaikki osakkeenomistajat sekä optio- ja muiden oikeuksien omistajat ole ilmoittaneet, etteivät vaadi lunastusta. (OYL 19:9.3 §.)

2.6 Jakautumisen täytäntöönpano

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta kaupparekisteriin kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä. Jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnissä pyritään ottamaan huomioon jakautumissuunnitelmasta ilmi käyvä jakautumisen täytäntöönpanon suunniteltu ajankohta. (Katrio ym. 2012, 78). Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden mahdolliset yritys-kiinnitykset on järjesteltävä ennen jakautumisen voimaantuloa. (PRH)

Jakautumista koskevaan kaupparekisteri-ilmoitukseen on liitettävä:

- Kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että jakautumisessa on noudatettu osakeyhtiölain säännöksiä.
- Tilintarkastajan todistus siitä, että vastaanottava yhtiö on saanut täyden vastikkeen sen omaan pääomaan merkitystä määrästä, ja tilintarkastajan lausunto jakautumissuunnitelman 3 § a momentin 9 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä ja ehdotuksesta, joka koskee jakautuvan yhtiön varoja, velkoja ja omaa pääomaa ja niiden arvostamiseen vaikuttavia seikkoja, varojen ja velkojen jakautumista kullekin jakautumiseen osallistuvalla yhtiöllä, jakautumisen suunniteltua vaikutusta vastaanottavan yhtiön taseeseen sekä jakautumiseen sovellettavia kirjanpidollisia menetelmiä.
- Hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus siitä, että tunnetuille velkojille on ilmoitettu jakautumisesta.
- Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden jakautumista koskevat päätökset.

Jakautuminen tulee voimaan jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisellä. Osakeyhtiölaissa olevan nimenomaisen säännöksen mukaan jakautuvan yhtiön varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan yhtiön taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden

taloudellinen arvo on vastaanottavalle yhtiölle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei jakautumisessa saa merkitä taseeseen. (OYL 17:6,2 §.)

Kokonaisjakautumisessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin jälkeen jakautuvan yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan on laadittava lopputilitys ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa. Lopputilitykseen kuuluu myös konsernitilinpäätös, jollei yhtiöllä kirjanpitosäännösten tai osakeyhtiölain perusteella ole oikeutta olla laatimatta konsernitilinpäätöstä. Lopputilitys on tilintarkastettava. (Katrio ym. 2012, 78)

Lopputilitys vahvistetaan osakkeenomistajien kokouksessa, joka on kutsuttava koolle viivytyksettä tilintarkastuskertomuksen saamisen jälkeen. Osakkeenomistajat vahvistavat lopputilityksen osakkaiden kokouksessa, johon sovelletaan yhtiökokouksen säännöksiä. (Katrio ym. 2012, 78)

Jakautuvan yhtiön hallituksen on rekisteröitävä lopputilitys samoin kuin tilinpäätös. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa lopputilityksen vahvistamisesta ja siihen on liitettävä jäljennös tilintarkastuskertomuksesta sekä hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan kirjallinen ilmoitus lopputilityksen vahvistamisen päivämäärästä. (Katrio ym. 2012, 78)

2.7 Kaupparekisterin käsittelymaksut jakautumisessa

Kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelymaksut maksetaan etukäteen ja kuitti maksusta liitetään ilmoitukseen. Maksun voi suorittaa myös kaupparekisterin asiakaspalvelupisteessä tai maistraatissa.

Ilmoitus jakautumissuunnitelmasta (I vaihe):

- 260,-/yhteisö.
- Esimerkki: A Oy jakautuu B Oy:ksi ja C Oy:ksi. Käsittelymaksu on 260,- + 260,- + 260,- = 780,- .
- Jos jakautuminen tapahtuu sekä yhteen perustettavaan yhtiöön että yhteen toimivaan yhtiöön, peritään myös kyseisessä tilanteessa käsittelymaksua 780,-.

- Jos osittaisjakautumisessa yhtiö A jakautuu ja vastaanottavia yhtiöitä on yksi (B), on käsittelymaksu jakautumissuunnitelman ilmoittamisesta 520,- (260,- + 260,-). Jakautumiseen osallistuvia yhtiöitä on siis kaksi.
- Jos samalla ilmoitetaan muita muutoksia (esim. hallitus, tilintarkastajat, aputoiminimi), on näistä suoritettava lisäksi erillinen käsittelymaksu. (PRH.)

Kuulutushakemus (II vaihe):

- 410,- + 210,-/kuulutettava yhteisö
- Jos yhtiö jakautuu kahdeksi tai useammaksi uudeksi yhtiöksi, on käsittelymaksu 620,- (410,- + 210,-).
- Jos yhtiö jakautuu sekä yhteen uuteen yhtiöön että yhteen toimivaan yhtiöön, riippuu käsittelymaksun suuruus siitä, pitääkö myös vastaanottavalle toimivalle yhtiölle hakea tilintarkastajan lausunnon vuoksi kuulutus. Jos vastaanottavalle yhtiölle ei tarvitse hakea kuulutusta, käsittelymaksu on 620,- (410,- + 210,-). Jos taas myös vastaanottavalle toimivalle yhtiölle on haettava kuulutus, käsittelymaksu on 830,- (410,- + 210,- + 210,-).
- Jos osittaisjakautumiseen osallistuvia yhtiöitä on kaksi ja vastaanottava yhtiö syntyy jakautumisen tuloksena, käsittelymaksu on 620,- (410,- + 210,-). Jos taas ainoa vastaanottava yhtiö olisi sellainen toimiva yhtiö, jolle pitää tilintarkastajan lausunnon vuoksi hakea kuulutusta, käsittelymaksu on 830,- (410,- + 210,- + 210,-). (PRH.)

Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta (III vaihe):

- 110,-/yhteisö
- Esimerkkejä: A Oy jakautuu B Oy:ksi ja C Oy:ksi. Käsittelymaksu 110,- + 110,- + 110,- = 330,-. Jos osittaisjakautumisessa A Oy jakautuu ja vastaanottavia yhtiöitä on yksi (B Oy), käsittelymaksu on 220,- (110,- + 110,-). (PRH.)

3 Jakautuminen ja sukupolvenvaihdos verotuksessa

Kun yritystoiminnasta luopuva myy osakekaupassa omistamansa osakeyhtiön osakkeet yritystoiminnan jatkajalle, myyjän tuloverotuksessa osakekaupasta voi seurata luovutusvoiton verotus, koska luovutusvoitto on TVL 45 §:n mukaan veronalaista pääomatuloa. Tuloverolain 48 §:ssä on kuitenkin sukupolvenvaihdoksia koskeva erityissäännös, jonka soveltuessa osakkeiden myynnistä saatu tulo on verovapaata. (Verohallinto 2010, 1.)

Tuloverolain luovutusvoiton verovapaussäännöksen ja perintö- ja lahjaverolain huojennussäännöksen soveltamisedellytykset poikkeavat toisistaan, joten säännöksiä soveltamista arvioidaan kummassakin verolajissa itsenäisesti. Siten esimerkiksi myyjän luovutusvoitto voi olla verovapaa, vaikka ostajan lahjaveroa ei voitaisikaan huojentaa. (Verohallinto, 2010, 1.)

EVL:n yritysjärjestelysäännöksissä lähdetään siitä, että säädetyssä muodossa tehdyt yritysjärjestelyt voidaan toteuttaa ilman välitöntä tuloveroa. Käytännössä usein puhutaan verotehokkaista järjestelyistä, mikä kuvaa tällaisten vaihtoehtojen käytettävyyttä verosuunnittelussa. (Immonen 2011, 14.) EVL:n 52c §:ssä säädetään jakautumisen sisällöstä verotuksessa. Säännöksen edellytykset täyttävä jakautuminen voidaan toteuttaa jatkuvuusperiaatteen mukaisesti ilman, että jakautumisesta aiheutuisi tuloveroseuraamuksia jakautuvalle yhtiölle tai sen omistajille. (Ojala 2006).

Jakautumisella Elinkeinoverolaissa (EVL) tarkoitetaan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua järjestelyä, jossa jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat vastikkeena omistamiensa osakkeiden mukaisessa suhteessa kunkin vastaanottavan yhtiön liikkeeseen laskemia uusia osakkeita tai sen hallussa olevia omia osakkeita; vastike saa olla myös rahaa, kuitenkin enintään kymmenen prosenttia vastikkeena annettavien osakkeiden nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa osakkeita vastaavasta osuudesta yhtiön maksettua osakepääomaa ja jossa:

- 1) osakeyhtiö purkautuu selvitysmenettelyttä siten, että kaikki sen varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle osakeyhtiölle (kokonaisjakautuminen); tai

- 2) osakeyhtiö selvitysmenettelyttä siirtää, ilman että se purkautuu, yhden tai useamman liiketoimintakokonaisuutensa sellaisenaan yhdelle tai useammalle osakeyhtiölle ja jättää vähintään yhden liiketoimintakokonaisuuden siirtävään yhtiöön (osittaisjakautuminen). (EVL 52c,1-3 §, Immonen 2011, 403.)

”Liiketoimintakokonaisuudella tarkoitetaan yhtiön osan kaikkia varoja ja vastuita, jotka hallinnollisesti muodostavat itsenäisen toiminnan eli omavaraiseen toimintaan kykenevän yksikön.” (EVL 52c,4 §). Jakautuvan yhtiön ei katsota verotuksessa purkautuvan, vaan verotuksessa sovelletaan jatkuvuutta. Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajan ei katsota luovuttavan osakkeitaan saadessaan vastaanottavan yhtiön osakkeet vastikkeena purkautuvan yhtiön osakkeista. Luovutuksesta verotetaan vasta siinä vaiheessa, kun nämä vastikeosakkeet luovutetaan.

Jakautumisvastike voi OYL:n puolesta olla myös rahaa tai muuta omaisuutta, mutta käytännössä verotukselliset rajoitteet yleensä rajoittavat jakautumisvastikkeen pelkäksi osakevastikkeeksi. KHO 2008/2156 ratkaisu, jossa vastaanottava yhtiö ei saanut lainkaan jakautumisvastiketta, esti jakautumisen veroneutraaliuden. Vastaanottavana yhtiönä oli emoyhtiö itse, eikä jakautumisvastiketta olisi voinut yhtiöoikeudellisesti edes mahdollista antaa. (Lakari & Engblom 2009, 169)

Jakautuva yhtiö on kokonaisjakautumisessakin erillinen verovelvollinen jakautumisen täytäntöönpanopäivään asti. Vaikka jakautuva yhtiö lakkaa olemasta oikeusobjekti, se ei kuitenkaan purkaudu verotuksessa kokonaisjakautumisessakaan. Jakautuessa yhtiölle syntyvä voitto ei ole veronalaista tuloa eikä tappio ole vähennyskelpoinen kulu. (Immonen ym. 2013, 295 - 297.)

Jakautuvan yhtiön verotuksessa vielä vähentämättä olevat hankintamenot ja muut vähennyskelpoiset menot siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle noudattaen jakautumissuunnitelman mukaista jakoa. Jakautuvan yhtiön hankintamenojen poistot vähennetään vastaanottavan yhtiön verotuksessa samalla tavalla, kuin ne olisi vähennetty jakautuvassa yhtiössä. Verovuoden enimmäispoistoina voi vähentää yhteensä jakautuvassa ja vastaanottavassa yhtiössä se määrä, mikä olisi ollut jakautuvan yhtiön enimmäispoisto. Va-

raukset ja EVL 5a §:n mukaiset oikaisut tuloutuvat vastaanottavien yhtiöiden verotuksessa samoin kuin ne olisivat tuloutuneet jakautuneen yhtiön verotuksessa. (Lakari ym. 2009, 178, Immonen ym. 2013, 296)

EVL 52 §:n säännöksiä sovelletaan kokonaisjakautumiseen, jossa jakautuva osakeyhtiö purkautuu siten, että sen varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle osakeyhtiölle. Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajien tulee saada osuuksiensa mukaisessa suhteessa vastikkeena kunkin vastaanottavan yhtiön uusia osakkeita. Jakautumisen jälkeen osakkaat omistavat vastaanottavien yhtiöiden osakkeet samassa suhteessa kuin he omistivat jakautuvan yhtiön osakkeet. Omistusmuutokset eivät ole jakautumisen yhteydessä mahdollisia, mutta omistusjärjestelyjä voidaan tehdä jakautumisen jälkeen. (Ojala 2006.)

EVL:n osittaisjakautumisen edellytykseksi on säädetty, että vastaanottavaan yhtiöön siirrettävien varojen ja velkojen tulee muodostaa liiketoimintakokonaisuus. Osittaisjakautumisessa varojen ja velkojen jakoa ei voida tehdä yhtä vapaasti kuin kokonaisjakautumisessa, joten osittaisjakautuminen ei välttämättä sovellu kaikkiin jakautumistilanteisiin. Esimerkiksi kiinteistöä ei liiketoimintasiirtoa koskevassa oikeuskäytännössä ole hyväksytty liiketoimintakokonaisuudeksi, jolloin kiinteistön yhtiöittämistä ei voitaisi tehdä osittaisjakautumisena. (Ojala 2006.)

EVL:n säännösten mukaan vastaanottava yhtiö voi olla jo entuudestaan olemassa oleva yhtiö, eikä yhtiön tarvitse olla perustettu jakautumisen yhteydessä. Kun järjestely tuli uuden osakeyhtiölain mukaan mahdolliseksi myös yhtiöoikeudellisesti, jakautumista voidaan käyttää esimerkiksi yhtiön liiketoiminnan luovutustapana. Osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista voidaan siirtää jo olemassa olevalle osakeyhtiölle, joka antaa vastikkeena jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille omia osakkeitaan. Järjestely eroaa liiketoimintasiirtona toteutettavasta luovutuksesta, sillä liiketoimintasiirrossa vastaanottavan yhtiön osakkeet tulevat luovuttavalle yhtiölle, eikä sen osakkeenomistajille. (Ojala 2006.)

Jakautumisen sisältö on verolainsäädännössä monissa kohdissa erilainen kuin osakeyhtiölaissa. Lakien erilaiset edellytykset tulee ottaa huomioon menettelyjä suunniteltaessa. Jakautumiseen liittyy usein suuria veronmaksuriskejä, että käytännössä mieluummin

painotetaan verolain mukaisten edellytysten täyttämistä. Toisaalta on huomioitava, että vain osakeyhtiölain mukaan läpiviety jakautuminen voidaan verottaa jakautumisena. Jakautumisen normaali verokohtelu voidaan EVL 52h §:n mukaan evätä, jos jakautumisen yksinomaisena tai yhtenä pääasiallisista tarkoituksista on veron kiertäminen tai veron välttäminen. (Immonen ym. 2013, 286.)

EVL edellyttää, että jakautuvan yhtiön osakkaiden on saatava vastaanottavien yhtiöiden osakkeita samassa suhteessa, mitä he omistivat jakautuvan yhtiön osakkeita. OYL ei tätä edellytä, mutta käytännössä jakautumisissa ei ole poikettu yhtiön osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteesta, joten tällä erolla ei ole suurta käytännön merkitystä. (Järvenoja 2007, 118)

Jakautumissäännökset soveltuvat myös TVL:n mukaan verotettaviin yhtiöihin. Siten esimerkiksi kiinteistöyhtiö voi jakautua niin, että jakautumisessa sovelletaan jatkuvuusperiaatetta, eikä jakautumisessa realisoidu verotettava tuloa yhtiölle tai osakkeenomistajille. Oikeuskäytännössä on hyväksytty myös jakautumissäännösten soveltaminen tilanteessa, jossa yhdestä vastaanottavasta yhtiöstä muodostetaan keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö. (Ojala 2006.)

Elinkeinoverolain mukaan osittaisjakautumisessa voidaan siirtää vain tietynlainen liiketoimintakokonaisuus, ja jakautuvaan yhtiöön tulee myös jäädä vähintään yksi tällainen liiketoimintakokonaisuus. Liiketoimintakokonaisuudella tarkoitetaan yhtiön osan kaikkia varoja ja vastuita, jotka muodostavat itsenäisen toiminnan eli omavaraiseen toimintaan kykenevän yksikön. (Sotka.)

Vaikka jakautuva yhtiö kokonaisjakautumisessa purkautuu, ei sille synny verotuksessa verotettavaa tuloa, jos EVL:n vaatimukset täyttyvät. Purkautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät vastaanottaville yhtiöille verotuksen menojäännösarvoistaan. Jakautuvan ja vastaanottavien yhtiöiden tekemät poistot käyttöomaisuudesta ja pitkävaikutteisista menoista voivat olla määrältään yleensä enintään EVL:n enimmäispoistoja vastaavat. (Lakari & Engblom s. 178.) Jos täytäntöön pantu jakautuminen ei täytä sille verotuksessa asetettuja edellytyksiä, sitä ei veroteta jakautumisena, vaan siihen sovelletaan yhtiön purkamista koskevia verotusperiaatteita (EVL 51 d §).

Jakautuvan yhtiön toiminta ja viimeinen tilikausi päättyvät jakautumisen rekisteröintiin. Viimeisestä tilikaudesta on tehtävä veroilmoitus.

3.1 Verotuskohtelun varmistaminen ennakkoon

Tulevaisuuden arviointiin ja verosuunnitteluun liittyy usein tulkintaepävarmuutta ja siihen liittyviä veroriskejä. Erityisesti lainsäädännön muutokset saattavat aiheuttaa ongelmia. Tulkintojen vakiintumiseen lainsäädännön muuttuessa saattaa kulua pitkiäkin aikoja. Myös EU:n vero-oikeudelliset kysymykset aiheuttavat tarvetta varmistaa oikeustoimen verokohtelu ennakkoon. (Myrsky & Rabinä 2011, 33.)

Aina, jos on kyse taloudelliselta intressiltään merkittävästä operaatiosta, ja jos se toteutetaan useassa eri vaiheessa, on ennen järjestelyyn ryhtymistä hyvä hankkia verottajalta etukäteiskannanotto. Järjestelyn luonteesta riippuen, voidaan hakea kirjallinen veroviranomaisia sitova ennakkotieto tai ennakkoratkaisu. Ennakkotietohakemuksen ja ennakkoratkaisun keskeinen ero on niiden muutoksenhakukelpoisuudessa. Veroviraston antamasta verovelvolliselle antamasta epämieluisasta ennakkoratkaisusta voidaan tehdä valitus hallinto-oikeuteen ja mahdollisesti myös korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Ennakkotietoon ei voi hakea muutosta ennen kuin verotus on toimitettu saadun ennakkotiedon mukaisesti. (Lakari & Engblom 2009, 205.)

Verotus toimitetaan annetun ennakkotiedon tai –ratkaisun mukaisesti, jos verovelvollinen niin vaatii. Näiden arvo on siinä, että myönteisten ratkaisujen myötä uskalletaan ryhtyä järjestelyihin ja kielteisissä tapauksissa tiedetään alkaa miettiä uusia ratkaisuja. (Lakari & Engblom 2009, 205.) Verohallinnon ennakkoratkaisupyynnöt ovat maksullisia. Esimerkiksi osakeyhtiön ennakkotietohakemus, joka ei vaadi laajaa selvitystyötä, maksaa 1.040,-. (Verohallinto 2010, 62)

Tuloverolain mukaisiin asioihin voidaan hakea verovirastosta ennakkotieto. Ennakkotiedolla selvitetään esimerkiksi hyväksytäänkö jakautuminen elinkeinoverolain mukaiseksi tai katsooko verovirasto, että siitä syntyy peiteltyä osingonjakona verotettavaa etua osakkaalle. (Engblom & Lakari 2009, 206.)

Perintöjä ja lahjoja koskevat asiat ovat ennakkoratkaisunmenettelyn piirissä. Tyypillinen ennakkoratkaisupyynnö on selvittäminen, soveltuuko suunnitelmaan yrityksen luovutuksesta sukupolvenvaihdoksenhuojennuksia koskeva säännöstö. (Engblom & Lakari 2009, 206.) Jos yrityskauppa tehdään muusta kuin käyvästä arvosta, kaupan lahjan luonteisuudesta tai peitelystä osingonjaosta saattaa aiheutua ylimääräisiä veroseuraamuksia. (Suomen Yrittäjät ry)

Ennakkotieto- tai ratkaisuhakemuksen laatiminen on haastava tehtävä. Tärkeä on muotoilla kysymys loogiseen ja kaiken kattavaan muotoon sekä esittää taustatiedoista riittävät selvitykset. Yleensä hakemuksessa kuvataan hakijana oleva verovelvollinen, esimerkiksi yrityksestä sen harjoittama liiketoiminta, tulos ja tase. Oleellista on se, että esitetään näkemys, kuinka hakijan mielestä asia tulisi ratkaista. Perusteluiksi on syytä esittää lain tulkintaa mahdollisine KHO:n ratkaisukäytäntöineen. (Engblom & Lakari 2009, 207.)

3.2 Veronkiertosäännöksen soveltaminen

Joissakin tapauksissa jakautumista ei ole verotuksessa hyväksytty. Käytännössä tällainen tilanne on voinut tulla silloin, kun jakautumisessa syntynyt vastaanottava yhtiö on haluttu pian jakautumisen jälkeen purkaa. Tällainen menettely on saatettu katsoa veronkierroksi, jonka tavoitteena on siirtää osakkaalle yhtiön varoja. Vastaava riski koskee esimerkiksi tilannetta, jossa se yhtiö, johon yhtiöön kertyneitä varoja jakautumisessa siirrettiin, pian jakautumisen jälkeen myydään. (Honkamäki & Pennanen 2010, 207, Ojala, EVL 52h §, KHO 1999:63)

3.3 Verotus sukupolvenvaihdoksessa

Kun puhutaan sukupolvenvaihdosluovutuksista, joudutaan asioita aina tarkastelemaan luovutuksen jokaisen osapuolen näkökulmasta. Luovuttaja on yleensä myyjä, lahjanantaja tai perinnönjättäjä. Luovuttajalle on verolainsäädännössä mahdollistettu verovapaan yrityskaupan toteuttaminen tietyin edellytyksin. Yhtenä edellytyksenä luovuttajan sukupolvenvaihdosluovutuksen eli myynnin verovapauden on lähisukulaisuus luovutuksensaajaan nähden. Lahjan antajan näkökulmasta verohuojennukselle ei ole tarvetta,

koska lahjan antajan varallisuus vähenee, eikä hänelle itselleen tule veroseuraamusta. Perinnönjättäjää ei maallinen lainsäädäntö koske. (Lakari & Engblom 2009, 13.)

Luovutuksensaaja on yleensä ostaja, lahjansaaja tai perillinen, joko lakimääräisen perimysjärjestyksen tai testamentin nojalla. Verohuojennukset, joita luovutuksensaajia varten on verolainsäädäntöön säädetty, eivät edellytä sukulaisuussuhdetta luovuttajan ja luovutuksensaajan kesken. Näin ollen koko termi sukupolvenvaihdoshuojennus on tiettyllä tavalla harhaanjohtavan, johdonmukaisempaa olisi puhua luovutuksensaajan kannalta omistajanvaihdoksista. (Lakari & Engblom 2009, 13.)

Osakekauppa ei aiheuta välittömiä tuloveroseuraamuksia ostajalle eli luovutuksensaajalle, mutta osakkeiden kauppahinta voi joskus olla niin alhainen, että ostaja joutuu maksamaan PerVL 18.3 §:n perusteella lahjaveroa. Sukupolvenvaihdostilanteissa osakkeiden myynti tapahtuu usein käypää arvoa alempaan hintaan, jolloin myynnistä voi aiheutua tuloverotuksen lisäksi veroseuraamuksia myös lahjaverotuksessa. Osakkeiden ostajan on lähtökohtaisesti suoritettava lahjaveroa, jos kauppahinta on enintään $\frac{3}{4}$ osakkeiden käyvästä eli substanssiarvosta. Myös perintö- ja lahjaverolaissa on sukupolvenvaihdosta koskeva erityissäännös (PerVL 55 §), jonka perusteella lahjaveroa voidaan tiettyjen edellytysten täytyessä huojentaa. (Verohallinto, 2010, 1.)

Myynti on täysin verovapaa, jos kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

1. myydään vähintään 10 %:n osuuden osakeyhtiön osakkeista tai henkilöyhtiön osuuksista
2. myyjä on omistanut nämä osakkeet tai osuudet vähintään 10 vuotta. Ellei ole, voidaan myös edellisen omistajan omistusaika laskea mukaan, jos omaisuus on saatu tältä lahjana tai perintönä
3. ostajana on joko yksin tai yhdessä puolisonsa kanssa myyjän lapsi tai rintaperillinen tai myyjän sisar, veli, sisarpuoli tai velipuoli.

Lapsi voi olla myös puolison lapsi tai myyjän tai hänen puolisonsa ottolapsi tai kasvattilapsi. Aviopuolisoon rinnastetaan myös avopuoliso, jos puoliset ovat eläneet avoliitossa verovuonna yhteisessä taloudessa ja olleet aikaisemmin keskenään avioliitossa tai heillä

on tai on ollut yhteinen lapsi. Myyntivoitto muille sukulaisille, kuten omalle vanhemmalle tai veljen tai sisaren lapselle, tapahtuvasta myynnistä ei ole verovapaata. Myöskään myynti em. sukulaisten perustamalle yhtiölle ei ole verovapaa. (Verohallinto 2013, Suomen Yrittäjät ry.)

Ostajalle eli luovutuksensaajalle osakekauppa ei aiheuta välittömiä tuloveroseuraamuksia, mutta osakkeiden kauppahinta voi toisinaan olla niin alhainen, että ostaja joutuu maksamaan PerVL 18.3 §:n perusteella lahjaveroa. Myös perintö- ja lahjaverolaissa on sukupolvenvaihdosta koskeva erityissäännös (PerVL 55 §), jonka perusteella lahjaveroa voidaan tiettyjen edellytysten täytyessä huojentaa. (Verohallinto 2013.)

3.4 Osakkeiden myynti

Jakautumisella saadaan liiketoimintayhtiön arvo laskemaan ja osakkeiden hinta alemmaksi. Vastaanottavan yhtiön osakkeiden hankintahinta lasketaan alkuperäisestä osakepääomasijoituksesta vastaanottavan yhtiön osuus. Osakkeiden tai osuuksien myyntiä pidetään verotuksessa luovutuksena. Myyntihinnasta vähennetään hankintahinta ja myynnin kulut. Jos erotus on positiivinen, veroa tästä luovutusvoitosta menee 30 %. Siltä osin kuin verovelvollisen pääomatulojen määrä on yli 40 000 euroa, veroprosentti on 32. (Verohallinto, Luovutusvoittojen verotus.)

Kun luopuja on luonnollinen henkilö tai kuolinpesä ja kaupan kohde on omistettu yli 10 vuotta, hankintahinnan ja myynnin kulujen sijaan myyntihinnasta voidaan vähentää ns. hankintameno-olettamana 40 %. Alle 10 vuotta omistetun omaisuuden myynnistä voidaan vähentää hankintameno-olettamana 20 %. (Verohallinto, Luovutusvoittojen verotus.)

Jakautumisessa vastaanottavan yhtiön osakkeiden hankintamenoksi katsotaan se osa jakautuvan yhtiön osakkeiden hankintamenosta, joka vastaa vastaanottavalle yhtiölle siirtynyttä osaa jakautuvan yhtiön nettovarallisuudesta. Jos kuitenkin on ilmeistä, että vastaanottaville yhtiöille siirtyvien nettovarallisuuksien suhde olennaisesti poikkeaa näiden yhtiöiden osakkeiden käypien arvojen suhteesta, hankintamenon jakoperusteena käytetään osakkeiden käypien arvojen suhdetta. (Verohallinto 2000.) Luopujan mahdollinen myyntivoittovero lasketaan kauppahinnan ja hankintamenon erotuksesta.

3.5 Lahjanluonteisen luovutuksen luovutusvoitto

Mikäli sukupolvenvaihdos toteutetaan samanaikaisesti tai lyhyen ajan sisällä useilla vaiheittaisilla oikeustoimilla, voidaan näitä oikeustoimia tarkastella yhtenä kokonaisuutena lahjaverotusta toimitettaessa. (Verohallinto 2013). Jos PerVL 55 §:n mukaiset edellytykset täyttyvät ja kauppahinta ylittää 50 % yrityksen nettovarallisuudesta, lahja jätetään kokonaan verottamatta.

Silloin, kun täyden verovapauden edellytykset eivät täyty, tai hankintameno-olettamaa ei käytetä, on lahjanluonteisissa luovutuksissa syytä pitää silmällä, ylittääkö kauppahinta 75 % käyvästä arvosta. Ellei näin ole, luovutuksen verotus on kireämpää. Todellisen hankintahinnan sijaan saakin vähentää siitä vain vastikkeellisesti luovutettua vastaavan osan. Lahjaksi annettua vastaavaa osuutta hankintahinnasta ei saa tällöin vähentää. (Suomen Yrittäjät ry.)

Esimerkki:

Isä on hankkinut osakkeet 60 000 eurolla. Osakkeiden käypä arvo on 100 000 euroa. Osakkeet myydään tyttärelle hintaan 70 000 euroa. Koska myyntihinta alittaa 75 % käyvästä arvosta, hankintahintana ei saada vähentää koko 60 000 euroa, vaan siitä 7/10. (Suomen Yrittäjät ry.)

3.6 Jatkajan verot

Sukupolvenvaihdos voi olla jatkajalle täysin lahjaveroton, jos kauppahintaa maksetaan. Jos kauppahinta on käypään arvoon nähden liian alhainen, voi muodostua veronalainen lahja. Lahjaveroa voidaan edellytysten täytyessä huoventaa. (PerVL 55 §, Suomen Yrittäjät ry.)

Jatkajan ei tarvitse maksaa lahjanluonteisesta yrityskaupasta lainkaan lahjaveroa, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

1. kauppahinta on yli 50 % myytyjen osakkeiden tai osuuksien käyvästä arvosta, jos jatkaja sitoutuu harjoittamaan yritystoimintaa viiden vuoden ajan. Ilman jatkamisvelvoitetta kauppahinnan on oltava yli 75 % käyvästä arvosta, jolloin normaalistikaan lahjaveroa ei määrätä.
2. huojennusta on pyydetty kirjallisesti verohallinnolta ennen perintö- tai lahjaverotuksen toimittamista. (PerVL 55 §, Suomen Yrittäjät ry.)

Silloin kun lahjaveroa tulee maksettavaksi, sukupolvenvaihdoshuojennus lasketaan siten, että yritysvarallisuus arvostetaan 40 %:iin arvostamislain mukaisesta arvosta. Vastaa tästä arvosta lasketaan perintö- tai lahjavero, jos kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

1. veronalaiseen perintöön tai lahjaan sisältyy vähintään 10 % yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakkeista tai osuuksista
2. verovelvollinen jatkaa yrityksessä yritystoimintaa ja osallistuu osakeyhtiön toimintaan ja sitä koskevaan päätöksentekoon
3. yrityksestä tai sen osasta määrätyn perintö- tai lahjaveron suhteellinen osa koko verosta on suurempi kuin 850 euroa
4. anomus huojennuksesta jätetään verohallinnolle ennen verotuksen toimittamista
5. yrityksessä harjoitetaan elinkeinotoimintaa
6. yritysvarallisuutta on käytetty yritystoiminnassa välittömästi ennen luovutusta. Jos yritystoiminta on pakottavasta syystä ollut keskeytynyt ennen luovutusta, ei keskeytyminen välttämättä estä huojennussäännöksen soveltamista. (PerVL 55§, Suomen Yrittäjät ry.)

Osakkeiden tai osuuksien myyminen edelleen ennen kuin viisi vuotta on kulunut niiden ostamisesta, tulee jatkajalle hyvin kalliiksi. Hän joutuu nimittäin maksamaan omien myyntivoittoverojensa lisäksi alkuperäisen myyjän maksamatta jättämät verot 20 %:n veronkorotuksen kera. Alkuperäinen myyjä ei joudu maksamaan veroja tässä tapauksessa. (PerVL 55 §, Suomen Yrittäjät ry.)

3.7 Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajan verotus

Jakautumista ei pidetä osakkeenomistajan verotuksessa luovutuksena siltä osin kuin vastikkeena saadaan vastaanottavien yhtiöiden osakkeita. Mikäli jakautumisessa käytetään rahavastiketta, tältä osin kyseessä on luovutus, josta vero määrätään luovutusvoiton verotuksen periaatteiden mukaan. (Ojala 2006.)

Jakautuvan yhtiön osakkeiden hankintameno jaetaan vastaanottavien yhtiöiden osakkeiden hankintamenoksi pääsääntöisesti yhtiöille siirtyvän nettovarallisuuden mukaisessa suhteessa. Mikäli yhtiöille siirtyvien nettovarallisuuksien suhde olennaisesti poikkeaa osakkeiden käyvästä arvosta, hankintameno jakautumisperusteena käytetään osakkeiden käypää arvoa. (Ojala 2006.)

Osakkeenomistajan katsotaan omistaneen jakautumisessa saamansa vastaanottavien yhtiöiden osakkeet siitä asti, kun hän oli hankkinut jakautuvan yhtiön osakkeet. Tällä on merkitystä yksityishenkilöiden verotuksessa, koska hankintameno-olettama riippuu omistusaikasta, sekä myös osakeyhtiöiden verotuksessa, koska käyttöomaisuusosakkeiden verovapaa luovutusmahdollisuus edellyttää vähintään vuoden omistusaikaa. (Ojala 2006.)

3.8 Osingonjako jakautumisen jälkeen

Verohallinto on antanut kannanoton jakautumisen jälkeen tapahtuvasta osingonjaosta 27.6.2013. Kannanoton mukaan jakautumisella perustetun uuden yhtiön on mahdollista jakaa osinkoa jo ensimmäisellä tilikaudella, vaikka osakeyhtiölain mukaan osinkoa voidaan jakaa vain vahvistetun taseen perusteella ja normaalisti perustettu yhtiö voi jakaa osinkoa vasta toisella tilikaudella varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen. Jakautumiseen sovelletaan yleisseuraanto- ja jatkuvuusperiaatetta. Vaikka uusi yhtiö ei yleensä voikaan jakaa osinkoa ennen ensimmäisen tilinpäätöksen vahvistamista, jakautumisessa syntyneet yhtiöt voivat jakaa jakautumisessa siirtyneen jakokelpoisen voiton jo ennen ensimmäisen tilikauden tilinpäätöksen vahvistamista. Jako tapahtuu samoin edellytyksin kuin jakautuva yhtiö olisi voinut päättää osingonjaosta. (Verohallinto 2013.)

4 Jakautuminen kirjanpidossa

Kirjanpitolaissa (KPL) ei ole erityisiä säännöksiä jakautumisesta. Voimassa olevan EVL 52d §:n mukainen liiketoimintasiirto tulee toteuttaa siten, että siirtyvää omaisuutta koskeva kirjanpito jatkuu vastaanottavissa yhtiöissä suoraan luovuttavan yhtiön kirjanpitoarvoista. Jakautuvan yhtiön varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan yhtiön taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle yhtiölle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei jakautumisessa saa merkitä taseeseen. (Kilan yleisohje 2007.)

Koska jakautuminen on yleisseuraanto, kirjanpidossa sovelletaan verotuksen tavoin jatkuvuuden periaatetta. Varat siirretään vastaanottaville yhtiöille kirjanpitoarvojensa mukaisesti. Jatkuvuuden periaatteesta johtuu myös, että sidotun ja vapaan oman pääoman määrien tulee vastata jakautumisen jälkeisissä yhtiöissä yhteensä määrää, joka sidottua ja vapaata pääomaa oli jakautuvassa yhtiössä. (Leppiniemi & Walden 2014, 490.)

Varojen ja velkojen jakamisesta vastaanottaville yhtiöille kokonaisjakautumisessa ei ole säännöksiä. Varat ja velat voidaankin jakaa vastaanottavien yhtiöiden kesken varsin vapaasti. On esimerkiksi mahdollista, että yhteen vastaanottavaan yhtiöön siirretään vain jakautuvan yhtiön omistama kiinteistö. Kokonaisjakautumisessa ei siten ole edellytetty, että vastaanottavaan yhtiöön tulisi siirtää itsenäisesti toimeen tuleva liiketoimintakokonaisuus. (Ojala 2006)

Jakautuvan yhtiön ja vastaanottavien yhtiöiden poistojen määrä on korkeintaan se määrä, mitä jakautunut yhtiö olisi voinut tehdä poistoja, mikäli jakautumista ei olisi toteutettu. Jakautumisessa varat ja velat siirtyvät vastaanottaville yhtiöille verotuksessa jäljellä olevista arvoistaan. Vähentämättä olevat menot vähennetään vastaanottavien yhtiöiden verotuksessa samalla tavalla, kuin ne olisi vähennetty jakautuvan yhtiön verotuksessa. Jakautuvan yhtiön verotuksessa vähennetyt varaukset, jotka kohdistuvat tiettyyn liiketoimintaan, siirtyvät sille vastaanottavalle yhtiölle, jolle siirrettyyn liiketoimintaan varaus kohdistuu. Tämä säännös koskee lähinnä jälleenhankintavarausta ja takuuvarausta. Muut mahdolliset varaukset siirtyvät vastaanottaville yhtiöille nettovarallisuuden suhteessa. (Ojala 2006)

4.1 Tappiot

Jakautumisen tappioiden siirtymisestä säädetään TVL 123 §:ssä ja omistajanvaihdosten osalta TVL 122 §:ssä. Mikäli ei voida osoittaa, että tappiot ovat syntyneet tietystä toiminnasta, voidaan tappiot siirtää kokonaisjakautumisessa vastaanottaville yhtiöille niille siirtyvien nettovarallisuuksien suhteessa. Ensisijaisesti tappiot tulisi siirtää muussa kuin nettovarallisuuden suhteessa, jos voidaan esimerkiksi toimialakohtaisen tuloslaskelman perusteella osoittaa, että tappiot kuuluvat vain yhteen toimialaan, joka erotetaan omaksi yhtiöksi. (Honkamäki & Pennanen 2010, 210.)

Jakautuvalla yhtiöllä voi olla tappioita eri tulolähteissä. Mikäli vain yhdelle vastaanottavalle yhtiölle siirtyy jonkin tulolähteen alainen toiminta, siirtyy kyseisen tulolähteen kaikki vahvistetut tappiot myös tälle yhtiölle. Esimerkiksi jos yhtiö vuokraa kiinteistöä ulkopuoliselle ja vuokraustoiminnasta on syntynyt tappiota. Kun jakautumisessa kiinteistö siirtyy yhteen vastaanottavaan yhtiöön, siirtyvät myös TVL-tappiot tähän yhtiöön. (Honkamäki & Pennanen 2010, 210.)

Jakautuvan yhtiön vahvistetut tappiot siirtyvät vastaanottaville yhtiöille siirtyvän nettovarallisuuden suhteessa. Vastaanottavalla yhtiöllä on oikeus vähentää verotuksessaan jakautuvalta yhtiöltä siirtyneet tappiot, mikäli vastaanottava yhtiö tai sen osakkaat taikka yhtiö ja osakkaat yhdessä ovat omistaneet tappiovuoden alusta lukien yli puolet jakautuneen yhtiön osakkeista. (Ojala 2006)

4.2 Laskennallisten verojen ongelma käypien arvojen käyttämisessä

Kokonaisjakautuminen on mahdollista toteuttaa joko käyvin tai kirjanpitoarvoin. Käypien arvojen käyttämisessä syntyy laskennallisten verojen ongelma vastaanottavissa yhtiöissä. KPL 5:18:ssa määritellään laskennalliset verovelat- ja saamiset. Kila ei ole ottanut kantaa, miten laskennallisia veroja tulisi käsitellä jakautumisessa. Jakautuessa käyvistä arvoista on omaisuuserille osoitettavissa, että kirjanpitoarvo poikkeaa omaisuuserän verotuksellisesta arvosta. Jakautuminen vastaa arvonkorotuksen tekemistä omaisuuseriin. Arvonkorotukseen sisältyvää laskennallisten verojen käsittelyyn Kila on ottanut kantaa yleisohjeessaan laskennallista verovelosta ja –saamisista (Kila 12.9.2006) Käypään arvoon arvostamisesta syntyvä laskennallinen verovelka tulee kirjata sijoitetun

vapaan oman pääoman rahastoon. Koska arvonkorotusta ei yleensä kirjata tulosvaikutteisesti, ei myöskään siitä johtuvaa laskennallisen verovelan muutosta kirjata tuloslaskelmaan. (Honkamäki & Pennanen 2010, 214.)

4.3 Jakautuminen liitetiedoissa ja toimintakertomuksessa

Tilikauden aikana ja sen jälkeen ennen tilinpäätöksen laatimista tapahtuneet jakautumiset ovat sellaisia olennaisia tapahtumia, jotka tulee esittää toimintakertomuksessa. (KPL 3:1.6, OYL 8:7.1) Pienet yhtiöt, jotka eivät ole velvollisia laatimaan toimintakertomusta, ilmoittavat tilinpäätöksen liitetiedoissa tiedot jakautumisesta.

5 Yrityksen arvonmääritys

Yrityksen arvoa ajateltaessa on aina kysyttävä, kenen arvoa tarkoitetaan: myyjän, ostajan, sijoittajan vai rahoittajan? Jos myyjä haluaa saada yrityksestään korkeimman mahdollisen hinta-arvion, sen saa tavallisesti:

- sellaiselta taholta, jonka ei tarvitse oikeasti yritystä myydä, välittää tai rahoittaa yrityskauppaa
- maksaa kauppahintaa tai taata rahoitusta
- taholta, jolle on etu, ettei kauppaa synny

(Rantanen 2012, 59)

Yrityksen, jonka substanssiarvo ylittää tuottoarvon, voi olla vaikeaa löytää jatkajaa, joka onnistuu saamaan riittävän rahoituksen. Tällaista yritystä kutsutaan myös nimillä ylikapitalisoitunut, tehoton tai huonosti kannattava siitä huolimatta, että yritys voi olla hyvin varakas. (Rantanen 2012, 90.)

Taulukko 1. Yrityksen arvo (Rantanen 2012, 92)

	Yritys A	Yritys B
Tulos	100	300
Varallisuus	300	100

Tarkastellaan kahta lähes identtistä yritystä A ja B, joiden erot selviävät yllä olevassa taulukosta. Yritys A:lla saattaa olla varallisuudessa 200:lla pörssiosakkeita tai omakotitalo. Luopujan näkökulmasta omaisuus on 300 arvoinen, mutta vastaanottajan näkökulmasta yrityksen liiketoiminnan substanssiarvo on vain 100. (Rantanen, s.92 – 93)

Yrityksen arvo riippuu yrityksestä itsestään, sitä ympäröivästä maailmasta ja ostajasta sekä monista muista tekijöistä. Käytännössä pienten ja keskisuurten yritysten arvo määritellään kahdella tavalla: yrityksen tuottoarvolla ja substanssiarvolla eli yrityksen velattoman omaisuuden arvolla. (Suomen Yrittäjät ry.)

Kohteen käypä arvo perintö- ja lahjaverotuksessa määritetään aina siitä saatujen ja saatavien tosiasiatietojen perusteella käyttäen kyseiseen tapaukseen parhaiten soveltuvaa arvonmäärittämismenetelmää. Käypänä arvona pidetään luovutettavan osakkeen tai osuuden todennäköistä luovutushintaa. (Verohallinto 2012.)

Osakeyhtiön osakkeen käypä arvo määritetään ensisijaisesti saman yhtiön osakkeista maksettujen eli vertailuluovutuksissa käytettyjen kauppahintojen perusteella. Jos käypää arvoa ei voida perustaa vertailuluovutuksiin, määritetään osakkeen käypä arvo perintö- ja lahjaverotuksessa yleensä yrityksen substanssiarvon ja tuottoarvon perusteella, mikä johtaa monesti varovaiseen arvioon yrityksen käyvästä arvosta. Käyvän arvon määrittäminen substanssi- ja tuottoarvon perusteella on kaavamaisista eikä anna juurikaan mahdollisuuksia yrityksen tai sen toimintaympäristön ominaispiirteiden huomioon ottamiselle. Tämän vuoksi muita kuin ohjeessa esitettyjä arvonmäärittämismenetelmiä, esimerkiksi kassavirtojen nykyarvolaskelmia voidaan käyttää silloin, kun yrityksen käypä arvo voidaan perustaa ohjeen mukaista tietopohjaa laajempaan aineistoon. Yrityksen arvonmäärittämisessä käytettävästä menetelmästä riippumatta verotuksessa yrityksen minimiarvona pidetään substanssiarvon perusteella laskettua arvoa. (Verohallinto 2012.)

5.1 Substanssiarvo

Yrityksen substanssiarvo lasketaan yritykseen verovelvollisuuden syntyhetkellä kuuluvan varallisuuden perusteella. Substanssiarvo saadaan, kun yrityksen varoista vähennetään yrityksen velat. Jos yrityksen velat ovat varoja suuremmat, pidetään yrityksen substanssiarvona nollaa ja velkojen varat ylittävä määrä otetaan huomioon käypää arvoa pienentävänä tekijänä. (Verohallinto 2012.)

Yrityksen varat ja velat määritetään verovelvollisuuden alkamisajankohtaan nähden viimeksi päättyneen tilikauden taseen mukaan. Jos tilikausi on kuitenkin päättymässä kahden kuukauden kuluessa verovelvollisuuden alkamisajankohdasta lukien, voidaan lähtökohtana pitää pian päättyvältä tilikaudelta laadittua tasetta. Arvonmäärittämisessä voidaan käyttää myös osatilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaista tasetta, jos yhtiökouros on vahvistanut kyseisen tilinpäätöksen ennen verotuksen toimittamista. Perusteeksi valittua tasetta oikaistaan vastaamaan verovelvollisuuden alkamishetken varalli-

suustilannetta, jos tilinpäätösajankohdan ja verovelvollisuuden syntyajankohdan välisenä aikana yrityksen omaisuuden määrä on olennaisesti muuttunut. (Verohallinto 2012.)

Yrityksen varat ja velat arvostetaan niiden käypään arvoon. Yksittäisen varallisuuserän käypä arvo määritetään joko tasearvon tai muun käytettävissä olevan tiedon perusteella. Lähtökohtana ei siten pidetä verotuksessa poistamattomia hankintamenoja, joskin tasearvot monesti vastaavat tuloverotuksen nettovarallisuuslaskelmassa käytettäviä arvoja. (Verohallinto 2012.)

Koneet ja kalusto arvostetaan lähtökohtaisesti tasearvoon. Tasearvoa korkeampaa käypää arvoa käytetään kuitenkin siinä tapauksessa, että yrityksen varallisuus merkittävilta osin muodostuu esimerkiksi ajoneuvoista, työkoneista tai muista vastaavista hyödykkeistä, jolle voidaan määrittää todennäköinen luovutushinta. (Verohallinto 2012.)

Yleensä toimivan ja terveen yrityksen tuottoarvo ylittää substanssiarvon. Tällöin lähtökohta kauppaneuvotteluihin on melko selkeä. Ostaja on valmis ostamaan tulevaisuuden tuotot ja saa kaupassa siihen tarvittavan yrityksen omaisuuden. Jos kuitenkin substanssiarvo ylittää tuottoarvon, ollaan vaikeammassa tilanteessa. Varsinkin, jos yrityksessä ei ole mitään ylimääräistä, jota voitaisiin kaupassa jättää pois. Käytännössä tämä tarkoittaa, että yrityksen hinta on niin korkea, että kauppaa ei kyetä tekemään. Tässä ammatinapu on erityisen tarpeen, sillä tilanne ei vaikeudestaan huolimatta ole välttämättä toivoton. (Suomen Yrittäjät ry.)

Kaikki osakkeet eivät välttämättä ole saman hintaisia. Esimerkiksi jos myydään vähemmistöosuutta, osakkeen hinta on lähempänä substanssiarvoa kuin tuottoarvoa. (mm. Suomen Yrittäjät ry, Sotka)

5.2 Tuottoarvo

Tuottoarvo perustuu siihen, kuinka paljon yritys tulee lähivuosina tuottamaan uuden omistajan vetämänä. Tähän tarvitaan realistinen tulosennuste, jossa tulevat tuotot lasketaan yhteen esimerkiksi kolmen - viiden seuraavan vuoden ajalta. Saatu summa on yrityksen arvo tuottoarvolla mitattuna. Se, kuinka pitkältä ajalta tuotot lasketaan yhteen ja

minkä suuruisia ne ovat, riippuu itse yrityksestä, toimialasta, saatavilla olevan rahoituksen ehdoista jne. Ostaja ostaa tulevaisuutta, joten yrityskaupassa arvo pitää määritellä tulevaisuuden perusteella. (Suomen Yrittäjät, Arvonmääritys.)

Keskiarvo ei anna normaalia tai tyypillistä lukuarvoa tuotolle. Esimerkiksi laskevan tai nousevan heilahtelun keskiarvo on yksi luku, jolla ei ole mitään mielekäästä tulkintaa arvonmäärityksessä. Seuraavassa taulukossa on yrityksen neljän vuoden tulokset ja eri ajanjaksoille lasketut keskiarvot. (Rantanen 2012, 82)

Taulukko 2. Arvonmääritys (Rantanen 2012, 82)

Keskiarvojen vaihtelu valitun aikajakson mukaan					Keskiarvot		
Vuosi	2010	2011	2012	2013	2010 - 13	2011 - 13	2010 - 12
Tulos	2	1	2	1	1,5	1,3	1,7

Millä perusteella historia jatkuisi samanlaisena tulevaisuudessa? Arvon määrittämiseen olisi löydettävä sellainen normaali, todennäköisin tai mahdollisimman edustava tulos ja kustannusrakenne, johon jatkaja uskottavin ponnistuksin pääsisi. Tämän selvittäminen vaatii laajaa perehtymistä kohteeseen ja sen toiminnan edellytyksiin. Arvioinnin heikkouksia voidaan paikkailla kauppateknisillä keinoilla, esimerkiksi osa kauppahinnasta sidotaan ennustettuun tuloskehitykseen, jolloin maksut korjaavat tehtyjä arviointivirheitä sovitun mukaisesti. (Rantanen 2012, 83 – 84.)

Sukupolvenvaihdoskauppoihin ei voi mielestäni suoraan soveltaa suoraan rahoituksen tuottovaatimuksia, koska kyse ei ole pelkästään rahoituksesta ja sen riskeistä. Sukupolvenvaihdoksessa on tärkeintä löytää yritykselle mahdollisimman hyvät jatkajat, jotka selviävät tulorahoituksella lainoista ja investoinneista. Jos kauppahinta on korkea tuottoihin nähden, yrityksen investointi- ja työllistämiskyky voi heikentyä pitkäksi aikaa.

Koska verotusratkaisun perusteena olevilta tiedoilta vaaditaan todennettavuutta, joudutaan yrityksen tuottoarvo verotuksessa määrittämään lähtökohtaisesti historiatietojen

perusteella. Tuottoarvon laskennassa käytetään yleensä kolmen viimeisimmän tilikauden kirjanpitolain mukaan laadittujen tuloslaskelmien mukaisia tuloksia. Jos tilikausi on kuitenkin päättymässä lyhyen ajan kuluessa verovelvollisuuden alkamisajankohdasta lukien, voidaan tuottoarvon laskemisessa käyttää päätyvältä tilikaudelta laadittua tuloslaskelmaa vanhimman tuloslaskelman sijaan. Myös osatilikaudelta laaditun tilinpäätöksen osoittamaa tulosta voidaan käyttää tuottoarvoa laskettaessa, jos osatilikauden tulos antaa luotettavan kuvan koko tilikauden tuloksesta ottaen huomioon esimerkiksi monella alalla tyypilliset kausivaihtelut. (Verohallinto 2012.)

Tuottoarvon perusteena olevat tulokset oikaistaan poistamalla niistä seuraavat erät:

- satunnaiset erät, mm. saadut ja annetut konserniavustukset, käyttöomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot sekä lahjoitukset
- tilinpäätössiirrot esim. poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutokset. (Verohallinto 2012.)

Tilikauden tuloksesta vähennetään myös yrittäjän laskennalliset palkkakustannukset, jos yrittäjä työskentelee yrityksessä, mutta hänelle ei ole maksettu palkkaa. Laskennallisena palkkana vähennetään määrä, joka maksettaisiin vastaavan ammattitaidon omaavalle henkilölle kyseisestä työstä. (Verohallinto 2012.)

Tuloverot otetaan laskelmassa huomioon verovuoden oikaistun tuloksen mukaisena laskennallisena kustannuksena. Verokustannusta laskettaessa osakeyhtiön yhteisöverokantana käytetään voimassa olevaa verokantaa 20 prosenttia. Jos yrityksen tulos on tappiollinen, otetaan tappion vähentämisestä aiheutuva verovaikutus huomioon lisäämällä tappiolliseen tulokseen em. verokannan mukainen vero. (Verohallinto 2012.)

Jos yrityksen tulos on laskettu 12 kuukaudesta poikkeavalta tilikaudelta, muutetaan tulos 12 kuukauden tulosta vastaavaksi. Laskelmaan mukaan otetuista tuloksista lasketaan keskiarvo, joka pääomitetään 15 prosentin korkokannalla. Korkokantana voidaan perustellusta syystä käyttää 15 prosenttia alhaisempaa (matala riski) tai korkeampaa (hyvin korkea riski) korkoa. (Verohallinto 2012.)

Tuottoarvo lasketaan kaavasta: $\text{arvo} = T/i$, jossa T on keskimääräinen vuositulos ja i on pääomitus korkokanta.

Esimerkki tuottoarvon laskemisesta:

Yhtiön tulos on 1. vuonna 40.000, 2. vuonna -30.000 ja 3. vuonna 50.000. Vuositulosten keskiarvo on siten $(40.000 - 30.000 + 50.000) / 3 = 20.000$.

Yhtiön tuottoarvoksi 15 prosentin korkokannalla tulee $20.000 / 0,15 = 133.333,33$.

Jos yrityksen vuositulosten keskiarvoksi saadaan negatiivinen luku, pidetään tuottoarvona nollaa. (Verohallinto 2012.)

5.3 Yrityksen käypä arvo substanssi- ja tuottoarvon perusteella

Yrityksen käypä arvo verotuksessa määritetään edellä esitetyllä tavalla lasketun tuottoarvon ja substanssiarvon perusteella yleensä seuraavasti:

- jos tuottoarvo on suurempi kuin substanssiarvo, käypä arvo on tuottoarvon ja substanssiarvon keskiarvon määrä
- jos substanssiarvo on suurempi tai yhtä suuri kuin tuottoarvo, käypä arvo on yhtiön substanssiarvon määrä.

Esimerkki:

Yrityksen tuottoarvo on 120.000 euroa ja substanssiarvo on 10.000 euroa. Yrityksen käypä arvo on $(120.000 + 10.000) / 2 = 65.000$ euroa. (Verohallinto 2012.)

Yrityksen arvon määrittämisessä on kuitenkin aina otettava huomioon sekä määritettävän yrityksen toiminta että tilanne, jossa yrityksen arvoa määritetään. Tapauskohtaisen arvioinnin tuloksena yrityksen käypä arvo voi perustua painotetusti joko substanssi- tai tuottoarvoon. Yrityksen toimialasta tai toiminnan luonteesta riippuen tuottoarvon painoarvo voi olla suurempi esimerkiksi silloin, kun yrityksen tulos on jatkuvasti suuri eikä tuloja ole jätetty yritykseen. Tuottoarvon painoarvo on yleensä olennaisesti suurempi ja käypä arvo voidaan määrittää myös pelkän tuottoarvon perusteella ns. ideayrityksissä,

joiden arvo perustuu pääasiassa muihin tekijöihin kuin taseessa näkyviin eriin, kuten esimerkiksi ammattitaitoiseen henkilökuntaan, tuotteisiin, palveluihin, aineettomiin oikeuksiin, asiakasverkostoon, markkina-osuuteen tai muihin vastaaviin tekijöihin. (Verohallinto 2012.)

Substanssiarvon painoarvo on puolestaan keskimääräistä suurempi ja käypä arvo voidaan tapauskohtaisesti määrittää pelkän substanssiarvon perusteella silloin, kun yrityksen tuottama tulos perustuu olennaisesti yrityksen toiminnasta pois jäävän henkilön työpanokseen. Myös tilanteissa, joissa yritystoimintaa ei ole tarkoitus jatkaa, määritetään yrityksen arvo pelkän substanssiarvon mukaan yritysmuodosta riippumatta. (Verohallinto 2012.)

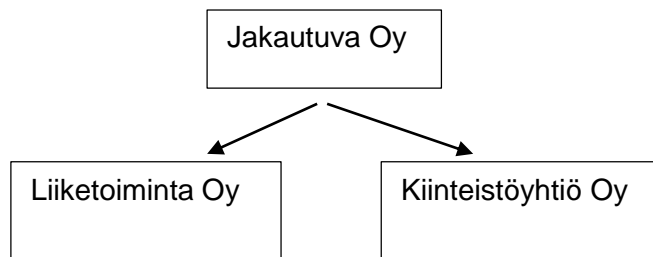
6 Opas jakautumisesta sukupolvenvaihdosta suunnittelevalle yrittäjälle

Sukupolvenvaihdoksen suunnittelu on syytä aloittaa hyvissä ajoin. Tavallista on, että sukupolvenvaihdokseen kuluu aikaa 3 – 5 vuotta kaikkine järjestelyineen. Tässä oppaassa selvitetään jakautumisen tekniikka osakeyhtiössä, aikataulut ja kaupparekisterimaksut. Jakautuminen kannattaa tehdä ammattilaisten avulla, mutta tämä opas antaa tietoa, mitä jakautumisessa tapahtuu ja neuvoja, miten myös paperityöt voisi itse tehdä. Oppaan avulla luopuja pääsee nopeasti selville, mitä jakautumisprosessi on käytännössä.

Sukupolvenvaihdos yrityksessä ei ole pelkästään yritysjärjestelyjen ja kauppohen toteuttamista, koska siihen sukupolvenvaihdokseen liittyy usein paljon tunteita, joita ei osata ottaa huomioon vaihdoksessa. Luopujalla voi olla luopumisen tuskaa tai pelkoa, etteivät jatkajat pärjää yrittäjinä. Jatkajilla voi olla vaikeuksia yrityksen johtamisessa, jos vanha yrittäjä jää ohjaamaan jatkajaa liian pitkäksi aikaa eikä ymmärrä väistyä tieltä. Tunteiden läpikäyminen ja sopimusten paperille laittaminen on hyvä tehdä ennen varsinaista sukupolvenvaihdosta vastoinkäymisten välttämiseksi.

Yritysjärjestelyitä joudutaan usein tekemään siksi, että saadaan luovutettava yhtiö myyntikuntoon ostajalle. Jakautuminen sopii hyvin sukupolvenvaihdosta suunnittelevalle yritykselle, jos yrityksessä on paljon varallisuutta, joka ei suoranaisesti palvele yrityksen liiketoimintaa. Jakautumalla tase saadaan pienemmäksi ja siirtyvä liiketoimintayhtiö on jatkajalle edullisempi hankkia.

Jakautuvan yhtiön osakkaille jaetaan vastaanottavien yhtiöiden osakkeet samassa suhteessa, mitä nämä omistivat jakautuvan yhtiön osakkeita. Sijoitus- tai kiinteistöyhtiö voidaan jättää yritystoiminnasta luopujalle tai siirtää myöhemmin lapsille, jotka eivät osallistu yritystoimintaan. Jakautumisessa jakautuvan yhtiön varat ja velat siirretään vastaanottaville yhtiöille ja omistussuhteisiin ei tule muutoksia. Jakautuminen on verotuksen kannalta turvallisinta suorittaa kokonaisjakautumisena, jolloin jakautumisessa olemassa oleva yhtiö loppuu ja syntyy vähintään kaksi uutta yhtiötä.

Kuvio 3. Kokonaisjakautuminen

Kuvion kokonaisjakautumisen mukaisesti jakautuva Jakautuva Oy purkautuu jakautumisessa ja tilalle omistajat saavat Jakautuva Oy:n omistustensa suhteessa Liiketoiminta Oy:n ja Kiinteistöyhtiö Oy:n osakkeita. Jos Kiinteistöyhtiö Oy:stä tehdään keskinäinen kiinteistöyhtiö, vuokratulot tulevat osakkeenomistajille ja osakkeenomistajat maksavat Kiinteistö Oy:lle vastiketta. Liiketoiminta Oy voidaan siirtää sukupolvenvaihdoksella yritystoiminnan jatkajille.

6.1 Esimerkkitasen jakautuminen kokonaisjakautumisessa

Taulukko 2. Jakautuvan yhtiön tase, vastaavaa

Tase	31.10.2014	
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 000,00	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	50 000,00	
Rakennukset ja rakennelmat	95 000,00	
Koneet ja kalusto	20 000,00	170 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	10 000,00	
Keskeneräiset tuotteet	5 000,00	
Valmiit tuotteet / tavarat	25 000,00	40 000,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kiinteistön tuotoista	0,00	
Muut saamiset	10 000,00	
Siirtosaamiset	5 000,00	15 000,00
Rahoitusarvopaperit		
Muut osakkeet ja osuudet	200 000,00	
Rahat ja pankkisaamiset	100 000,00	300 000,00
Vastaavaa yhteensä		525 000,00

Taulukko 3. Jakautuvassa yhtiön tase, vastaavaa

Tase	31.10.2014	
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma		
Osakepääoma	8 000,00	
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	300 000,00	
Tilikauden voitto (tappio)	50 000,00	358 000,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta		110 000,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	20 000,00	
Ostovelat	17 000,00	
Muut velat	10 000,00	
Siirtovelat	10 000,00	57 000,00
Vastattavaa yhteensä		525 000,00

Kuvio esimerkkitaso jakautuvassa yhtiössä, vastattavaa

Kuvan esimerkkitaso jakautuvassa yhtiössä liiketoimintayhtiöön siirretään liiketoiminnan koneet ja kalusto 20 t€, vaihto-omaisuus 40 t€, lyhytaikaiset saamiset 15 t€ (myyntisaamiset ja liiketoiminnan jaksotukset), rahaa 25 t€, osakepääoma 8 t€, ed. tilik. voitto 55 t€ ja lyhytaik. velat 37 t€ (ostovelat ym. liiketoimintaan liittyvät). Taseen loppusumma 100 t€.

Taulukko 4. Liiketoiminta Oy:n tase

Liiketoiminta Oy

Vastaavaa

Koneet ja kalusto	20.000
Vaihto-omaisuus	40.000
Saamiset	15.000
Rahat	<u>25.000</u>
Yhteensä	100.000

Vastattavaa

Osakepääoma	8.000
Ed. tilik. voittov.	55.000
Velat	<u>37.000</u>
Yhteensä	100.000

Kaikki loppuomaisuus ja velat (kiinteistöön kohdistuvat lainat) siirtyvät kirjanpitoarvoiltaan kiinteistö- ja sijoitusyhtiöön, jonka taseen loppusummaksi tulee 425 t€. Lopullinen jakautuvan yhtiön taseen jako tehdään kuitenkin jakautumisen täytäntöönpanohetken taseen mukaisesti.

Taulukko 5. Kiinteistöyhtiön tase, vastaavaa

Kiinteistöyhtiö Oy

Vastaavaa

Aineettomat oikeudet	5.000
Maa- ja vesialueet	50.000
Rakennukset	95.000
Muut osakkeet	200.000
Rahat	<u>75.000</u>
Yhteensä	425.000

Vastattavaa

Osakepääoma	8.000
Ed. tilik. voittov.	287.000
Lainat	<u>130.000</u>
Yhteensä	425.000

6.2 Kokonaisjakautumisen vaiheet

Jakautumisesta laaditaan jakautumissuunnitelma (Liite 1.), jonka jakautuvan yhtiön hallitus hyväksyy ja allekirjoittaa. Jakautumisesta pyydetään KHT tai HTM-tilintarkastajalta lausunto.

Kaupparekisterin I vaihe:

Jakautumissuunnitelma ilmoitetaan rekisteröitäväksi kuukauden sisällä allekirjoittamisesta tai jakautuminen raukeaa. Suunnitelma hyväksytään jakautuvan yhtiön yhtiökouksessa (Liite 2.) neljän kuukauden sisällä rekisteröitymisestä ja viimeistään kuukausi ennen kuulutuksen määräpäivää tai jakautuminen raukeaa.

Kaupparekisterin II vaihe:

Velkojille haetaan kuulutusta neljän kuukauden sisällä rekisteröitymisestä tai jakautuminen raukeaa. I ja II vaiheet voi ilmoittaa samalla ilmoituksella. Hallitus ilmoittaa tunne-

tuille velkojilleen jakautumisesta esimerkiksi pankeille ja rahoitusyhtiöille. Ostovelkojille, joiden saatava on syntynyt ennen jakautumissuunnitelman rekisteröintiä, on ilmoitettava jakautumisesta.

Kaupparekisterin II vaihe:

Jakautumisen täytäntöönpanoilmoitus laaditaan viimeistään kuusi kuukautta jakautumispäätöksestä tai jakautuminen raukeaa. Täytäntöönpanoilmoituksessa ilmoitetaan päivämäärä, jolloin halutaan jakautumisen tulevan voimaan. Silloin jakautuva yhtiö purkautuu ja jakautumisessa perustettavaan yhtiöön vastaanottavat yhtiöt syntyvät. Jakautumisvastike eli käytännössä vastaanottavien yhtiöiden osakkeet luovutetaan jakautuvan yhtiön osakkaille. Hallitus ja toimitusjohtaja laativat lopputilityksen jakautuneesta yhtiöstä viivytyksettä, kun tilintarkastuskertomus on saatu ja lopputilitys ilmoitetaan rekisteröitäväksi viimeistään kaksi kuukautta lopputilityksen vahvistamisesta osakkeenomistajien kokouksessa.

6.3 Kaupparekisterimaksut

Jakautumisen kaupparekisterimenettely kestää vähintään neljä kuukautta, joten kovin nopeaa prosessi ei ole. Kaupparekisterimaksut ovat jakautumissuunnitelman rekisteröinnissä eli I vaiheessa, jos A jakautuu B:ksi ja C:ksi 780,-. Kuulutushakemus eli II vaihe, jos A jakautuu kahdeksi uudeksi yhtiöksi 620,- ja ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta, jos A jakautuu B:ksi ja C:ksi 330,-. Minimissään kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelymaksut ovat yhteensä 1.730,-.

6.4 Jakautumissuunnitelman rekisteröinti ja kuulutushakemus

Jakautuvan yhtiön hallitus laatii jakautumissuunnitelman ja perustettavien yhtiöiden yhtiöjärjestykset. Jakautumissuunnitelma laaditaan Liitteen 1. mukaisesti. Tilintarkastajalta pyydetään lausunto jakautumissuunnitelmasta. Kaupparekisteriin toimitetaan lomake Y4 ja liitelomake 16, joihin merkitään jakautuvan yhtiön toiminimi sekä Y-tunnus. Liitelomake 16 täytetään kohdasta II vaihe tiedot sekä jakautumisessa syntyvän/syntyvien yhtiöiden toiminimet, rinnakkaistoiminimet ja aputoiminimet. Alkuperäinen jakautumissuunnitelma liitteinen on toimitettava kuukauden sisällä allekirjoituksesta kauppa-

rekisteriin, muuten jakautuminen raukeaa. Kuitti kaupparekisterimaksusta liitetään hakemukseen. Jakautuvan yhtiön on annettava ilmoitus jakautumisesta tunnetuille velkojille. Suunnitelman rekisteröinti vaikuttaa jakautumisesta päättämisen ajankohtaan:

Jakautumisesta päättävä yhtiökokous on pidettävä tai hallituksen jakautumispäätös tehtävä neljän kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai jakautuminen raukeaa. Yhtiökokous on kuitenkin pidettävä viimeistään kuukautta ennen määräpäivää, jolloin velkojien on viimeistään vastustettava jakautumista.

6.5 Jakautumisen täytäntöönpano

Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa jakautumisesta koskevasta päätöksestä, muutoin jakautuminen raukeaa. Jakautumisen täytäntöönpanopäivämäärästä voi päättää vielä tässä vaiheessa.

Lomake Y4 etusivulle merkitään jakautuvan yhtiön Y-tunnus ja toiminimi. Liitelomakkeella 16 ilmoitetaan kaikki jakautumisessa mukana olevat yhtiöt ja täytetään tiedot kohdasta III vaihe, annetaan hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus todistus sekä tilintarkastajan todistus ja lausunto. Jokaisesta jakautumisessa syntyvästä yhtiöstä täytetään lomake Y1, PRH:n liitelomake 1 ja henkilötietolomake. Liitteeksi hakemukseen tulee jakautumispäätökset ja kuitti kaupparekisterimaksusta.

6.6 Lopputilitys

Jakautunut yhtiö laatii lopputilityksen jakautumisen täytäntöönpanopäivälle. Lopputilitys laaditaan kuten tilinpäätös ja jakautuvan yhtiön osakkaat vahvistavat lopputilityksen. Lopputilitys on myös tilintarkastettava. Kaupparekisteriin on toimitettava lopputilitys jakautuneesta yhtiöstä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun lopputilitys on vahvistettu.

7 Pohdinta

Tyypillisimpiä syitä jakautumiselle ovat eri liiketoimintakokonaisuuksien eriyttäminen omiin yhtiöihinsä, kiinteistö- ja toimitilavarallisuuden eriyttäminen sekä arvopaperisijoitusten eriyttäminen. Jakautuminen yritysjärjestelyinä sukupolvenvaihdoksessa sopii erittäin hyvin osakeyhtiölle, jolla on useita liiketoimintakokonaisuuksia tai ydinliiketoimintaan kuulumattomia varoja. Jakautumisella voidaan liiketoimintaa palvelemaan tai liiketoimintaa vain välillisesti palvelevat varat ja velat siirtää eri yhtiöön. Tällöin sukupolvenvaihdoksen kohteeksi jäävän yhtiön arvo alenee ja jatkajan löytäminen liiketoimintayhtiölle on helpompaa.

Koska jakautuminen on horisontaalinen diffuusio, jakautuvan yhtiön osakkaille voidaan jättää varallisuutta sijoitus- tai kiinteistöyhtiöön, jolla varmistetaan luopuvien osakkaiden elanto. Jakautuminen mahdollistaa luomaan muille perheenjäsenille, jotka eivät osallistu yritystoimintaan, varallisuutta, jolla luodaan tasapuolinen kohtelu perhevarallisuuden jaossa. Jakautuminen EVL 52 §:n mukaisesti on veroneutraali keino siirtää liiketoimintaa tuleville sukupolville ja jättää muu omaisuus vanhemmille.

Varautuminen tulevaan sukupolvenvaihdokseen vie aikaa. Jakautumisella voidaan helpottaa sukupolvenvaihdosta, mutta sopivan jatkajan löytäminen yritykselle on sukupolvenvaihdoksessa haasteellisinta. Sukupolvenvaihdos yrityksessä voidaan tehdä myös työntekijöille, jotka ovat sitoutuneet yrityksen toimintaan. Jatkajalle ja ostajalle ostettavan yhtiön korkea hinta on suurin syy toteutumattomaan kauppaan.

Henkilöyhtiö, jolle on kertynyt varallisuutta tai useita liiketoimintakokonaisuuksia, voidaan muuttaa yhtiömuodonmuutoksella ensin osakeyhtiöksi ja sen jälkeen jakautumisella jakaa liiketoimintakokonaisuudet, kiinteistöt tai arvopaperisijoitukset omiksi yhtiöiksi. Esimerkiksi kahden taksin kommandiittiyhtiö muutetaan osakeyhtiöksi ja tämän jälkeen jaetaan kahdeksi yhden auton osakeyhtiöksi.

Viimeisen kuukauden aikana Asiakastiedon asiakaslehdessä on ollut yhteensä kymmenen kuulutusta jakautumisista. Jos tarve sukupolvenvaihdoksille on niin suuri, luulisi,

että jakautumisia tehtäisiin ainakin sata kuukaudessa. Yksi syy, miksi jakautumisia tehdään niin vähän, on tiedon puute. Verohallinnosta on luvattu 2.4.2014 uusi ohje ”Yritysjärjestelyt ja verotus – jakautuminen”. Ohjeen pitäisi ilmestyä vuonna 2014, mutta vielä nyt tätä opasta kirjoittaessa se ei ole käytössä. Toivon, että joku sukupolvenvaihdosta suunnitteleva yrittäjä löytää opinnäytetyöni ja saa tästä oppaasta apua omaan suunnittelutyöhönsä.

7.1 Oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyöprosessin suorittaminen työn ja muun opiskelun ohessa on ollut ajankäytön kannalta hankalaa. Aikatauluni opinnäytetyölle oli tiukka, koska tavoitteenani oli saada työ tehtyä kahdessa kuukaudessa. Koska aihe oli kiinnostava, aikataulu ei tehnyt kuitenkaan tiukkaa. Opinnäytetyöprosessi on opettanut minulle, kuinka vähällä unella voinkaan tulla toimeen. Olen herännyt useasti yöllä kirjoittamaan muutamaksi tunniksi ja sen jälkeen mennyt takaisin nukkumaan. Loppuaikoina minulla oli kyllä vaikeuksia pysyä hereillä iltaisin oppitunneilla. Outoa oli se, kuinka pystyin uppoutumaan työhön niin, että se pyöri päässä unissakin.

Opinnäytetyöprosessin opettamien taitojen lisäksi olen oppinut paljon sukupolvenvaihdoksesta ja verotuksesta. Aiheena jakautuminen oli minulle tuttu, mutta tutun asian yhdistäminen ja näkemisen uudessa kokonaisuudessa on avannut silmäni. Lakitekstit avautuivat paremmin oheiskirjallisuudesta ja hallituksen esityksistä. Aihetta jakautuminen sukupolvenvaihdoksen esityönä säädellään Osakeyhtiölaissa, Elinkeinoverotulolaissa, Tuloverolaissa, Lahja- ja perintöverolaissa. Näistä kaikista löytyy kirjallisuudesta paljon tietoa, mutta käytännössä jakautumisen rekisteröimisestä ei ole tietoa muualla kuin kaupparekisterin [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Työ on ollut mielenkiintoista, koska pystyn hyödyntämään oppimaani myös omassa työssäni. Koen, että työstäni on hyötyä sukupolvenvaihdosta suunnitteleville yrittäjille ja muille alalla työskenteleville. Muutama painos työstä on jo tilattu!

Lyhenteet

EVL	Laki elinkeinotulon verottamisesta 360/1968
HTM	Kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
KHO	Korkein hallinto-oikeus
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
Kila	Kirjanpitolautakunta
KPL	Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336
KVL	Keskusverolautakunta
OYL	Osakeyhtiölaki 624/2006
PerVL	Perintö- ja lahjaverolaki 12.7.1940/378
PRH	Patentti- ja rekisterihallitus
TEM	Työ- ja elinkeinoministeriö
TVL	Tuloverolaki 1535/1992

Lähteet

Arvopapereiden luovutusvoiton verotus, luettavissa http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Arvopapereiden_luovutusvoittojen_verotus%2812095%29. Luettu 27.10.2014.

Blummé, Kaarenoja, Suontausta 2010, Maksukyky, verojenjako ja velkojiensuoja osakeyhtiössä, KHT Media Oy, Helsinki

Honkamäki, Pennanen 2010, Yritysjärjestelyjen käsikirja, WSOY Pro Oy.

Immonen Raimo 2011, Yritysjärjestelyt, Talentum Media Oy, Helsinki

Immonen, Lindgren 2013, Onnistunut sukupolvenvaihdos, Talentum Media Oy

Juusela, Tuominen 2014, Sukupolvenvaihdoksen verotus, Talentum Media Oy, Helsinki

Järnefelt Noora 2011, Ikääntyvien yrittäjyys on lisääntynyt, Tilastokeskuksen hyvinvointikatsaus 4/2011, luettavissa http://www.stat.fi/artikkelit/2011/art_2011-12-12_001.html. Luettu 15.10.2014.

Järvenoja Markku 2007, Yritysjärjestelyjen verotus, WSOYpro, Helsinki.

Karsio, Koila, Vartiainen, Äärilä 2012, Yritystoiminnan uudelleenjärjestely, KHT-Media, Helsinki.

Katramo, Lauriala, Matinlahti, Niemelä, Svenssas, Wilkman 2013, Yrityskauppa, Sanoma Pro Oy, Helsinki.

KHO:1999:63, Diaarinumero:1476/2/99, luettavissa [http://www.finlex.fi/fi/oi-keus/kho/vuosikirjat/1999/199903101?search\[type\]=pika&search\[pika\]=1999%2F63](http://www.finlex.fi/fi/oi-keus/kho/vuosikirjat/1999/199903101?search[type]=pika&search[pika]=1999%2F63). Luettu 6.11.2014.

KVL:2004/49, Diaarinumero:1027/80/2004, luettavissa <http://www.edilex.fi/kvl/20040049>. Luettu 5.11.2014.

Kirjanpitolautakunnan yleisohje 16.10.2007, Suunnitelman mukaiset poistot, luettavissa <http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/all/751B9F97EE8F7B2BC22573790048AF8E?openDocument>. Luettu 1.11.2014.

Kirjanpitolautakunnan yleisohje 12.9.2006, Laskennalliset verovelat ja saamiset, luettavissa <http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/all/C17575794AD931DDC22571EE002724C3?openDocument>. Luettu 5.11.2014.

Lakari, Engblom, 2009, Käytännön sukupolvenvaihdos, KHT-Media, Helsinki.

Leppiniemi, Walden, 2014, Tilinpäätös- ja verosuunnittelu, Talentum Media Oy, Helsinki

Myrsky, Rabinä 2011, Verotusmenettely ja muutoksenhaku, Talentum Media Oy, Helsinki

Ojala Ilkka 2006, Jakautuminen verotuksessa, Verokoulu osa 11/12, julkaistu Tilisanoissa 5.12.2006.

Omistajanvaihdos 2014 –Konferenssi 11.11.2014 Crown Plaza, Helsinki

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.

Osakeyhtiölaki 2010, KPMG, luettavissa www.kpmg.com/FI/fi/Ajankohtaista/Uutisia.../Osakeyhtiolaki-2010.pdf. Luettu 28.10.2014.

Osinkotulojen verotus, 27.6.2013, Diaarinumero: A22/200/2013, luettavissa http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Korot_ja_osingot/Osinkotulojen_verotus%2827842%29. Luettu 12.11.2014

Patentti- ja rekisterihallitus, jakautuminen, luettavissa <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/muutokset/jakautuminen.html>. Luettu 27.10.2014.

Perheyritysten Liiton ja Elinkeinoelämän keskusliiton toteuttama kyselytutkimus, luettavissa: http://www.perheyritystenliitto.fi/barometri_2012.316.html. Luettu 21.10.2014.

Perintö- ja lahjaverolaki 12.7.1940/378

Rantanen Juha 2012, Arvonmääritys yrityskaupassa, Suomen Yrittäjien Sypoint Oy.

Raunio, Romppainen, Ukkola, Kotiranta, 2010, Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä, KHT-Media, Helsinki.

Sotka Jari 2013, Osakeyhtiön jakautumisesta. Luettavissa: <http://www.jarisotka.fi/osakeyhtion-jakautumisesta-102013/>. Luettu 18.10.2014.

Suomen Yrittäjät ry, luettavissa http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/omistajan-ja-sukupolvenvaihdos/sukupolven_vaihdos/. Luettu 16.10.2014.

Tieteen termipankki 28.10.2014: Oikeustiede:jakautuminen verotuksessa. Luettavissa: http://www.tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:jakautuminen_verotuksessa. Luettu 28.10.2014.

Valtiovarainministeriön päätös liikeosakkeen verotusarvon perusteista 1554/1992
Varamäki, Viljamaa; Tall, Heikkilä, Kettunen & Matalamäki 2014, Kesken jääneet yrityskaupat – myyjien ja ostajien näkökulma, Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B. Raportteja ja selvityksiä 91

Verohallinnon ohje, Luovutusvoittojen verotus, luettavissa [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Luovutusvoitot_ja_tappiot/Luovutusvoittojen_verotus\(25180\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Luovutusvoitot_ja_tappiot/Luovutusvoittojen_verotus(25180)). Luettu 26.10.2014

Verohallinnon ohje 15.2.2011, Diaarinumero 137/349/2011, Yrityksen sukupolvenvaihdos verotuksessa, luettavissa http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Yrityksen_sukupolvenvaihdos_verotuksessa%2817330%29. Luettu 24.10.2014.

Verohallinnon ohje 15.5.2013, Diaarinumero A67/200/2013, Yrityksen sukupolvenvaihdos verotuksessa, luettavissa http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Yrityksen_sukupolvenvaihdos_verotuksessa%2827260%29. Luettu 24.11.2014.

Verohallinnon ohje 11.12.2013, Diaarinumero A200/200/2013, Varojen arvostaminen perintö- ja lahjaverotuksessa, luettavissa http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Varojen_arvostaminen. Luettu 24.10.2014.

Verohallituksen kannanottoja yritysverokysymyksiin 2.6.2003, Diaarinumero 1531/345/2003, luettavissa http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Yritysmuodon_muutos_ja_yritysjarjestelyt/Verohallituksen_kannanottoja_yritysverok%2810161%29#Jakautumisen%20j%C3%A4lkeen%20tapahtuva%20osingonjako1. Luettu 1.11.2014.

Yritys- ja yhteisötietolaki 16.3.2001/244.

Yrityskatsaus 2013 – Työ- ja elinkeinoministeriö, luettavissa www.tem.fi/files/37613/TEMjul_25_2013_web_07102013.pdf. Luettu 23.10.2014.

Yritysjärjestelyt verotuskäytännössä, luettavissa http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Yritysjarjestelyt_verotuskaytannossa%2811701%29. Luettu 27.10.2014.

Liitteet

Liite 1. Jakautumissuunnitelma kokonaisjakautumisesta

1 Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt:

Jakautuva Oy, y-tunnus xxxxxxx-x, kotipaikka, jakautuva yhtiö

Liiketoimintayhtiö Oy, perustettava yhtiö, kotipaikka, vastaanottava yhtiö

Kiinteistö Oy, perustettava yhtiö, kotipaikka, vastaanottava yhtiö

2 Selvitys jakautumisen syistä

Jakautumisen syynä on ylimääräisen liiketoiminnan harjoittamisessa tarpeettoman omaisuuden siirtäminen Kiinteistö- ja sijoitusyhtiöön ja toiminnan ja tuotannon kannalta tarpeellisten koneiden ja kalustojen siirtäminen liiketoimintayhtiöön. Lisäksi syynä on jakautuvan yhtiön taseen keventäminen, jotta tuotanto- ja myyntitoimintaa harjoittavassa yhtiössä voidaan tehdä sukupolvenvaihdos ja osakkaiksi voidaan saada asiantuntijahenkilöitä.

3 Jakautumisessa perustettaviin yhtiöihin ehdotus perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä ja siitä, miten perustettavien yhtiöiden toimielinten jäsenet valitaan.

Jakautumisessa perustettavien yhtiöiden yhtiöjärjestykset liitetään suunnitelman liitteiksi.

Perustettavien yhtiöiden toimielinten valinta:

Jakautuvan Oy:n yhtiökokous valitsee perustettavien yhtiöiden hallitukset ja tilintarkastajat (Liite 2.).

4 Ehdotus jakautumisvastikkeesta

Jakautumisessa perustettavaan Liiketoiminta Oy:n jakautumisvastikkeena annettavien osakkeiden lukumäärä on 100 kpl.

Jakautumisessa perustettavan Kiinteistö Oy:n jakautumisvastikkeena annettavien osakkeiden lukumäärä on 100 kpl.

Jakautuvan yhtiön omistajat saavat jakautumisvastikkeena omistuksiaan vastaavat osuudet vastaanottavien yhtiöiden osakepääomista. Muuta jakautumisvastiketta ei anneta.

5 Muu jakautumisvastike

Muita jakautumisvastikkeita, optio-oikeuksia tai osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia ei anneta.

6 Jakautumisvastikkeen jakautuminen, vastikkeen antamisen ajankohta ja muut vastikkeen antamiseen liittyvät ehdot sekä selvitys näiden perusteista

Perustettavan Liiketoimintayhtiö Oy:n osakkeista jaetaan 100 kpl Jakautuva Oy:n osakkeenomistajille jakautumisvastikkeena jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin jälkeen.

Perustettavan Kiinteistö Oy:n osakkeista jaetaan 100 kpl Jakautuva Oy:n osakkeenomistajille jakautumisvastikkeena jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin jälkeen.

7 Jakautuvan yhtiön optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet
Jakautuvalla yhtiöllä ei ole osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:n 2 momentin 7) kohdassa tarkoitettuja optio-oikeuksia eikä muita osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia.

8 Jakautuvan yhtiön omasta pääomasta muodostetaan osakepääomat seuraavasti:

Perustettavan Liiketoiminta Oy:n osakepääoma on 8.000,- euroa jakautuen 100 osakkeeseen.

Perustettavan Kiinteistö Oy:n osakepääoma on 8.000,- euroa jakautuen 100 osakkeeseen.

9 Selvitys jakautuvan yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista sekä jakautumisen vaikutuksesta jakautuvan yhtiön varojen ja velkojen jakamisesta kullekin perustettavalle yhtiölle sekä jakautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä

Jakautuvan yhtiön varat ja velat jaetaan nettovarallisuuden kirjanpitoarvojen suhteessa. Yhtiön varat muodostuvat pääosaltaan kiinteistöstä, tuotantokoneista ja kalustosta, vaihto-omaisuudesta sekä rahavaroista ja velat pääosin ostovelosta ja muista veloista. Jakautuvan yhtiön varat ja velat kirjataan vastaanottavien yhtiöiden taseeseen kirjanpidon jatkuvuusperiaatetta noudattaen.

Liiketoimintayhtiö Oy:n osakepääomaan merkitään 8.000,- euroa. Lisäksi taseeseen siirretään rahaa 25.000,- euroa, lyhytaikaisia saamisia 15.000,- euroa, vaihto-omaisuutta 40.000,- euroa ja lyhytaikaisia velkoja 37.000,-. Kaikki muu omaisuus saatavineen ja velkoineen samoin kuin mahdollisesti jakautumisen täytäntöönpanon yhteydessä syntyvä voitto tai tappio ynnä arvonkorotukset siirretään Kiinteistö Oy:lle.

Siirtyville varoille ja veloille vastaanottavien yhtiöiden taseeseen merkittävät arvot määräytyvät lopullisesti jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimispäivänä laadittavan lopputilityksen perusteella.

10 Jakautuvan yhtiön osakepääomaa ei alenneta.

11 Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden oikeus päättää muista kuin tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvista järjestelyistä, jotka vaikuttavat niiden oman pääoman tai osakkeiden määrään

Jakautuva yhtiö ei jakautumismenettelyn aikana ryhdy tai päätä ryhtyä epätavallisiin tai laajakantoisiin taikka muihin tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomiin toimiin.

Erityisesti todetaan, että jakautuva yhtiö ei ennen jakautumisen voimaantuloa

(i) muuta tai päätä muuttaa osakepääomaansa;

(ii) hanki tai päätä hankkia omia osakkeitaan;

(iii) anna tai päätä antaa optio-oikeuksia tai muita erityisiä oikeuksia;

(iv) jaa tai päätä jakaa muuta osinkoa;

(v) ryhdy tai päätä ryhtyä jakautumiseen, muuhun kuin tässä jakautumissuunnitelmassa tarkoitettuun jakautumiseen taikka muuhun yritysjärjestelyyn.

12 Selvitys pääomalainoista

Jakautuvalla yhtiöllä ei ole osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:n 2 momentin 12) kohdassa tarkoitettuja pääomalainoja.

13 Jakautuminen tapahtuu kahteen uuteen jakautumisen seurauksena perustettavaan yhtiöön.

14 Yrityskiinnitykset

Jakautuvan yhtiön omaisuuteen ei ole vahvistettu yrityskiinnityksiä eikä yrityskiinnityshakemuksia myöskään ole vireillä.

15 Selvitys jakautumisen yhteydessä annettavista eduista ja oikeuksista

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten jäsenille, toimitusjohtajille tai tilintarkastajille ei anneta sulautumisessa erityisiä etuja tai oikeuksia eikä sellaisia kohtuullisen laskun mukaista palkkiota lukuun ottamatta anneta myöskään jakautumissuunnitelmasta lausunnon antaville hyväksytyille tilintarkastajille.

16 Ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta

Jakautuminen tulee voimaan, kun ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta on rekisteröity. Suunniteltu rekisteröintiajankohta on 31.3.2015.

17 Muut jakautumisen ehdot

Jakautumisen edellytyksenä on, ettei jakautuvan yhtiön nykyisissä taloudellisissa toimintaedellytyksissä tapahdu pysyvää, muista kuin suhdannetekijöistä tms. johtuvaa olennaista epäedullista muutosta ennen jakautumissuunnitelman hyväksymisestä päättävää yhtiökokousta kokousta. Jakautuva yhtiö sitoutuu toimimaan tämän jakautumissuunnitelman tavoitteiden ja tarkoituksen mukaisesti sekä ottamaan sen kaikessa päätöksenteossaan asianmukaisesti huomioon, ellei tässä jakautumissuunnitelmassa ole toisin sovittu.

Päiväys ja allekirjoitukset

Helsingissä, lokakuun 17. päivänä 2014

Jakautuva Oy

Jakautuva Oy

Janne Jakonen

Jaana Jakonen

Hallituksen pj

Hallituksen jäsen

Liite 2. Yhtiökokouspöytäkirja

JAKAUTUVA OY

PÖYTÄKIRJA 2/2014
ylimääräinen yhtiökokous

Aika: 31.12.2014

Paikka: Yhtiön toimitilat

Läsnä: Janne Jakonen 83 osaketta ja ääntä
Jaana Jakonen 17 osaketta ja ääntä

---

yhteensä 100 osaketta ja ääntä eli yhtiön koko osakekanta

- 1 § Jaana Jakonen avasi kokouksen.
- 2 § Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Janne Jakonen ja sihteeriksi Jaana Jakonen.
- 3 § Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi, sillä koko yhtiön osakekanta on edustettuna.
- 4 § Päätettiin hyväksyä hallituksen esittämä yhtiön jakautumissuunnitelman.
- 5 § Valittiin vastaanottavan Liiketoiminta Oy:n hallituksen varsinaiseksi jäseneksi Janne Jakonen ja varajäseneksi Jaana Jakonen.
- 6 § Valittiin vastaanottavan Kiinteistö Oy:n hallituksen varsinaiseksi jäseneksi Janne Jakonen ja varajäseneksi Jaana Jakonen.
- 7 § Valittiin vastaanottavan Liiketoiminta Oy:n tilintarkastajaksi Tilintarkastustoimisto Oy, KHT-yhteisö.
- 8 § Valittiin vastaanottavan Kiinteistö Oy:n tilintarkastajaksi Tilintarkastustoimisto Oy, KHT-yhteisö.
- 9 § Puheenjohtaja päätti yksimielisen kokouksen.

Janne Jakonen
puheenjohtaja

Jaana Jakonen
sihteeri